PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 184 (6471) | TRST, sobota, 13. avgusta 1966

DVA BOMBNA ATENTATA V JUŽNI TIROLSKI

Teroristi so minirali železniško progo in steber električnega daljnovoda

Verjetno so hoteli iztiriti potniški vlak, le slučajno pa je peljal tovorni, ki se ni iztiril - Ranjen pomočnik strojevodje - Kancler Klaus na dopustu v Gradežu - Govorice o sestanku z Morom - Čudno zadržanje avstrijskih orožnikov

BOCEN, 12. — Dva resna teroristična atentata sta bila danes izvedena v Južni Tirolski. Ob 6.23 je na železniški progi med Brennerjem in Bocnom eksplodiralo nekaj kilogramov eksploziva, ki so ga teroristi postavili na notranji strani tračnice in ki je odrezal okoli 60 cm tračnice ter resno poškodoval električno lokomotivo. Po vsej verjetnosti so teroristi hoteli, da se iztiri potniški vlak in je samo čisti slučaj povzročil, da je privozil tovorni vlak.

Eksploziv so postavili nekaj metrov pred reko Isarco pred mostom, ki ga imenujejo «Ponte alto». Na ta način so hoteli, da bi se vlak iztiril in da bi treščil v reko.

Ponovno je slučaj hotel, da je eksplozija «odrezala» kos tračnice in je ni ukrivila, tako da tovorni vlak ni iztiril in peljal še kakih 150 metrov naprej, ter ni treščil v reko.

Železniška policija, karabinjerji in tehniki železniškega oddelka so ugotovili točen postopek dinamitnega napada, za kar je bilo časa komaj 13 minut.

Tovorni vlak štev. 5819 je dopeljal iz Brennerja proti Bocnu s 47 minut zamude, ker so ga nekaj dlje carinili, kot je bilo to predvideno. Zato so ga ustavili na postaji Campo Trens med Vipitenom in Fortezzo, 2 km pred «Ponte altom», kjer se je zgodil atentat. Potniški vlak štev. 561, ki je prav tako pripeljal iz Brennerja proti Bocnu, pa je odpeljal iz Campo Trens ob 6.08. Gre za običajni potniški lokalni vlak, ki pelje proti Bocnu s 4 vagoni, v katerih se vozijo delavci in uslužbenci. Železničarji niso videli ničesar na tračnicah. Pri tem je treba upoštevati, da so sedaj izredno pozorni in da je bilo ob 6. zjutraj že povsem svetlo ter zelo lepo vreme.

Trinajst minut kasneje je peljal proti Ponte alto tovorni vlak štev. 5819. Strojnik Tubini trdi, da je videl na levi tračnici neke vrste rdeče vrvice. Skušal je vlak naglo zavreti, takrat pa — točno ob 6.23 — je že eksplodirala bomba, ki je razbila pod električne lokomotive. Vlak je peljal še 150 metrov, prepeljal most, nato pa se je ustavil. Pomočnik strojnika Scarpa je bil v kabini in ga je udarec vrgel proti steni z manometri. Pri tem se je težje poškodoval in si je zlomil rebra. Vlakovodja, zavirač in finančni stražnik, ki so bili na repu vlaka, niso bili ranjeni.

Tračnice so na tem odseku popolnoma ravne, tako da je vlak lahko nadaljeval vožnjo in nekako preskočil 60 cm dolgo vrzel. Namestnik načelnika železniškega oddelka iz Bocna ing. Scandurra, je v tej zvezi dejal: «Zadostovalo bi, da bi mina samo rahlo zvila tirnico in ves vlak bi treščil v reko.»

Alpinci in železničarji so nato ustavili ves promet, kateri se je nadaljeval po desnem tiru ob 8.25, levi tir pa so popravili ob 11.52. Policijske oblasti so mnenja, da so teroristi postavili mino v razdobju med vožnjo potniškega in tovornega vlaka, pri čemer verjetno niso vedeli, da je prišlo do njune zamenjave in kar govori, da so nameravali izvesti atentat na potniški vlak.

Kakih 400 metrov od mostu je državna cesta. Po vsej verjetnosti so se na njej ustavili in nato zbežali z avtomobilom. Pomočnika strojevodje Scarpo so odpeljali v bolnišnico v Bressanone.

Patrulja finančnih straž iz Campo Turesa je odkrila v bližini daljnovod, ki je bil še miniran, delno pa ga je eksplozija poškodovala. Atentat se je zgodil po vsej verjetnosti v zgodnjih jutranjih urah, ko so čuli močno eksplozijo. Na daljnovod so postavili tri naboje: prvi je eksplodiral in odnesel en steber daljnovoda, drugi je eksplodiral brez škode, tretji pa ni eksplodiral. Daljnovod ni padel, tako da ni bila prekinjena dobava električnega toka. Naboji so bili napravljeni iz pol kilograma eksploziva, ki bi ga morala prižgati počasno goreča vžigalna vrvica, ki je bila pri neeksploziranem stebru dolga okrog dva metra.

Podtajnik za obrambo Cossiga je danes obiskal nekatere vojaške oddelke karabinjerjev in agente javne varnosti na področjih San Candido, Monte Croce, Sesto Pusteria in Prato Drava. Podtajnik je nato obiskal v bolnišnici v Bressanonu ranjenega železničarja Scarpo.

Avstrijski kancler Josepr Klaus je dopoldne prispel na italijansko ozemlje skozi obmejni prehod Monte Croce Carnico. Kancler se je peljal z avtomobilom «Taunus», ob njem je sedela soproga, na zadnjem sedežu pa 17 let star sin. Tako na avstrijski kot na italijanski strani je pokazal redni potni list in je dejal, da se pelje v Gradež, kjer bo ob morju prebil nekaj dni počitnic.

Ta vest, kot tudi nekatere druge vesti, potrjuje številne govorice, da bo prišlo do tajnega sestanka med Morom in Klausom. Že zadnjič smo poročali, da je zunanje ministrstvo zanikalo možnost uradnega sestanka med njima, češ da tak sestanek «ni v programu». Če pa gre za tajni sestanek, potem je povsem logično, da ne more biti v nobenem programu.

V tej zvezi se tudi govori o določenem sporazumu, ki naj bi bil dosežen med obema zunanjima ministrstvoma za rešitev vprašanj avstrijske manjšine. Ukrepi naj bi se nanašali na kompletno rešitev vprašanj glede kmetijstva, industrije, kredita in šolstva v korist manjšine, kot tudi na zaposlitev določenega odstotka njenih predstavnikov v javnih uradih. Obstajala pa naj bi še nasprotstva glede mednarodnega nadzorstva, saj Italija trdi, da gre za notranje vprašanje, Avstrijci pa predlagajo ustanovitev mednarodne mešane komisije.

Poleg bomb se poslužujejo ekstremistični krogi tudi letakov, katere so na avstrijskem področju na meji pri Brennerju delili aktivisti desničarske organizacije. Na letakih je slika Franca Heflerja, ki je umrl v zaporu v Bocnu ter se zahteva priključitev Tirolske k Avstriji. Obtožujejo avstrijske oblasti, da pripravljalo kupčijo s Tirolsko.

Avstrijski žandarji so intervenirali šele kasneje, ko so letake že razdelili in niso nobenega pridržali. Istočasno se čujejo tudi vesti, da avstrijski «izredni ukrepi» niso bili ravno obsežni in da so poverili te ukrepe oddelku za «preprečevanje škode po naravnih nesrečah», katerega glavni načelnik je doktor Schimpp, ki je bil v Gradcu že obdolžen na procesu kot sodelavec teroristov.

DANES

Točno sinhronizirane so včeraj počile tri bombe: dve v Južni Tirolski, ki so jih postavili nemški nacisti in ena v bližini Parme, ki so jo postavili italijanski fašisti. Iste metode, isti cilji, kot smo jih okusili pred dobrimi dvajsetimi leti.

Gre pač za očitno sinhronizacijo, ki ne more biti slučajna in za katero policijske oblasti dobro vedo, kot tudi vedo za obstoj bolj ali manj povezane nacifašistične internacionale, do katere pa so vse dosedaj imeli kaj mil in popustljiv odnos, pa naj bo to v Italiji, Avstriji, Nemčiji ali drugod.

V Južni Tirolski je bil izveden atentat na železniški vlak in je ponovno (kot v primeru zadnjih bombnih atentatov na sodišče, cesto in tovorni vlak), samo velik slučaj povzročil, da ni bilo številnih človeških žrtev. Zaključki preiskave kažejo, da so nameravali postaviti mino pod potniški vlak in to tik pred mostom, da bi iztiril in se zrušil v reko. S kakšnimi posledicami si lahko mislimo. Slučajno ga je zamenjal tovorni in ponovno slučajno je mina tirnico povsem ravno odbila, tako da vlak ni iztiril in se je samo zapeljal 150 metrov naprej.

V bližini Parme so fašisti z dinamitom povsem uničili spomenik, ki je bil postavljen komaj 19 let staremu junaškemu partizanu in štirim tovarišem, ki so jih nacifašisti ustrelili za talce 1944. leta.

Iste metode in isti cilji smo dejali. Prav iz tega pa bi moral slediti jasen nauk: končno je treba prenehati s toleriranjem organizacij in gibanj, za katerimi se skrivajo čisto navadni kriminalci in banditi. To lahko upravičeno zahtevamo od držav in vlad, ki se sklicujejo na demokratična načela in ki trde, da so all ki so pretrgale, s temačno preteklostjo.

V Vietnamu so partizani uspešno napadli glavni štab poveljstva ameriško . korejske operacije «Colorado» in ameriški predstavnik priznava, da je bilo več «marinesov» ranjenih. Nadaljevalo se je tudi bombardiranje Severnega Vietnama in bombe so padale tudi «en kilometer in pol» daleč od Hajfonga, kar dejansko pomeni, da je bilo to mesto včeraj že petič bombardirano kljub temu, da se niti britanska vlada s tem ne strinja. Johnson pa je dodeli «potujočemu poslaniku» Harrimanu že pred tedni «stalno nalogo», da proučuje vse morebitne znake hanojske vlade v zvezi z voljo po pogajanjih, ker da je bil predsednik ZDA vedno v tem pogledu zelo «popustljiv».

Po četrtkovem podpisu indonezijsko - malezijske mirovne pogodbe o koncu napovedane vojne, sta oba podpisnika včeraj povedala, da so njun glavni sovražnik sedaj — komunisti, ki jih je še kakih 700 na Borneu pod orožjem, kamor jih je poslala prejšnja indonezijska vlada, kateri je — kot sedanji — predsedoval prav tako Sukarno, ko je oblast še dejansko izvajal. Sedaj se vodijo pogajanja za umik deset tisoč britanskih vojakov iz Malezije.

Tudi v Laosu se vodijo borbe med Pathet Laom in «vladnimi» četami, ki so prejšnjo nedeljo ponovno zasedle neko strateško važnejše mesto.

Vest, da se je vrnil za nekaj ur v Avstrijo Otto Habsburg se je izkazala za neresnično, ker so ga zamenjali z njemu podobnim bratrancem Gottfriedom. Kljub temu pa je vest povzročila val protestov med dijaki in delavci po vsej Avstriji.

Fašistovski atentat na partizanski spomenik

Z dinamitom so razbili v bližini Parme spomenik 19-letnemu partizanu, odlikovanem z zlato kolajno, in štirim tovarišem, ki so jih nacifašisti ustrelili 1944. leta

PARMA, 12. — Z dinamitom so razbili spomenik, ki je bil postavljen partizanu, odlikovanem z zlato medaljo, Giordanu Cavestru in njegovim štirim bojnim tovarišem, katere so nacifašisti ustrelili maja 1944. Spomenik je bil postavljen v bližini kraja Bardi na Apeninih na kraju, kjer so ustrelili štiri patriote.

Spomenik je popolnoma uničen. Nihče ni slišal eksplozije, ker gre za odročen kraj. Nekdo je anonimno telefoniral redakciji «Gazzetta di Parma» o atentatu. Pričeli so s preiskavo, ki jo vodi policija in karabinjerji. Na kraj je odšel tudi kvestor dr. Cafasso.

Giordana Cavestra so ubili, ko mu je bilo komaj 19 let. Partizanskemu gibanju se je priključil med prvimi. Ujeli so ga na Apeninih, prepeljali v Parmo in obsodili na smrt. Nato so ga pomilostili in ga držali kot talca ter ga ustrelili 4. maja 1944. Leta 1962 ga je predsednik republike odlikoval z zlato kolajno.

Trenutno je v Evropi 211.000 vojakov ZDA

WASHINGTON, 12. — Obrambni minister McNamara je že 1. t. m. povedal v obrambni senatni komisiji, da znaša število ameriških vojakov v Evropi 211.000 in da jih namerava vlada poslati še toliko, da bo postalo njihovo število «normalno», to je da jih bo 225.000. McNamara je namreč mnenja, da se «vojaška grožnja nad zahodno Evropo v zadnjih časih ni prav nič zmanjšala, ker drži Sovjetska zveza v vzhodni Evropi še vedno previsoko število divizij, najbrž z namenom, da bi preizkusila morebitne znake slabosti atlantskega pakta».

Senatna komisija, pred katero je govoril, je danes odobrila 58,2 milijarde dolarjev za obrambo in izrazila željo, naj se mobilizirajo rezervisti zaradi vojne v Vietnamu.

Vabilo kitajskim fizikom

NEW YORK, 12. — Ameriške znanstvene oblasti so v soglasju z zunanjim ministrom povabile tri kitajske fizike na mednarodno konference, ki bo septembra v Kaliforniji. Vabilo so poslali pred 10 dnevi kitajski akademiji znanosti. Ta konferenca se nanaša na raziskave o visokih energijah in je bila prvič leta 1951. v New Yorku, kasneje pa v drugih državah in med drugim tudi v Kijevu v Sovjetski zvezi, kjer so se je udeležili tudi kitajski znanstveniki. Konferenca ima tak značaj, da nanjo vedno povabijo znanstvenike z vsega sveta, čemer so tokrat upoštevali novo ameriško politiko pospeševanja kulturnih stikov s Kitajsko. Do sedaj iz Kitajske še ni prišel odgovor.

PO PONOVNEM POSREDOVANJU MINISTRA ZA DELO

Poziv vsem zdravnikom da obnove neposredno zaščito

Poziv je naslovil predsednik vsedržavne federacije zdravniških zbornic - Danes stavka avtobusov zasebnih rednih prog

RIM, 12. — Minister za delo Bosco je danes sprejel predsednika INAM Coppinija in predsednika FNOM Bariattija, s katerima je proučil položaj zdravstvene zaščite po podpisu sporazuma od 3. avgusta letošnjega leta. Znano je namreč, da so številne pokrajinske zdravniške zbornice sporazum zavrnile in da so sklenile še nadalje nuditi zdravstveno pomoč na posredni način.

Po sestanku je prof. Bariatti poslal vsem pokrajinskim zdravniškim zbornicam telegram, v katerem pravi, da je INAM v celoti odobril sporazum od 3. avgusta ter da so ob prisotnosti ministra Bosca potrdilo že prejšnjo vladno obvezo, da bo INAM avgusta izplačal vse zaostanke. Istočasno se bliža rešitvi ureditev zdravstvene specialistične zaščite za vse ustanove. Zaradi tega je predsednik vsedržavne federacije zdravniških zbornic naslovil pokrajinskim zbornicam formalni poziv, da v pokrajinskih okvirih določijo način za takojšnjo obnovitev neposredne zdravstvene zaščite.

Minister Bosco je med sestankom pozval tudi v imenu predsednika vlade Mora vse zdravnike, da takoj obnove neposredno zdravstveno zaščito v interesu delavcev in v soglasju s podpisanim sporazumom.

Pokrajinska zbornica zdravnikov Rima je danes sklenila, da bodo od 16. avgusta obnovili neposredno zdravstveno zaščito izključno za vse zavarovance INAM, medtem ko bodo morali ostali zavarovanci še vedno sami plačati zdravniške usluge.

Po tem novem pozivu ministra in predsednika vsedržavne federacije zdravniških zbornic lahko pričakujemo, da bo končno vsaj delno spravljeno to vprašanje z dnevnega reda, saj je res že skrajni čas, da ne bo treba več najprej plačati zdravnika, nato pa v dolgih vrstah čakati, da zavarovalne ustanove povrnejo izplačane honorarje.

Sindikalne organizacije CGIL, UIL in CISL so potrdile, da bo jutri in v nedeljo 48-urna stavka zasebnih avtobusnih podjetij rednih prog. Podobna stavka je bila že pretekli ponedeljek 8. avgusta, ki pa je zajela tako zasebna kot občinska avtobusna podjetja. Sindikalne organizacije so sklenile, da tokrat ne bodo proglasili stavke občinskih podjetij, temveč le zasebnih, zato ker je v številnih podjetjih na osnovi navodil njih vsedržavne zveze prišlo do represalij proti delavcem in proti sindikalnim organizacijam.

Minister za finance Preti je na tiskovni konferenci zanikal možnost, da bi odobrili zakonski predlog, da bi na zavojčkih cigaret bilo natisnjeno opozorilo, da so cigarete škodljive za zdravje, kot so to napravili v ZDA. Minister pravi, da bi na ta način ne naredili nič drugega, kot da bi propagandirali tuje cigarete in še okrepili tihotapstvo, zaradi česar bi se samo znižal dohodek tobačnega monopola, resnična potrošnja cigaret pa bi verjetno ostala enaka.

V soboto 20. avgusta se bo sestal pokrajinski svet Ravenne, kjer je prišlo do krize, ker sta predsednik in odbornik — oba socialista — dala ostavko. V odboru so dosedaj sodelovali svetovalci KPI, PSIUP in PSI. Sedaj razpravljajo o možnosti odbora levega centra, ki pa bo lahko računal samo na 15 od 30 glasov.

Predsednik odbora, ki preučuje položaj v lokalnih ustanovah na Siciliji, imenovan od parlamentarne komisije za mafio, senator Alessi je dal nekemu dnevniku iz Palerma intervju, v katerem pravi, da se ta odbor ne ukvarja s policijsko preiskavo, temveč s položajem v lokalnih ustanovah. Med preiskavo so ugotovili vrsto nerednosti pri dajanju naročil in licenc, za kar bodo poklicali na zasliševanje še številne funkcionarje občin in pokrajin. Ni izključil povezave med mafio in strankami.

Laos

VIENTIAN, 12. — Vladne vojaške enote so ponovno zavzele prejšnjo nedeljo mesto Nam Bac, 96 km severno od Pusngprabanga, ki ga je zavzel Patet Lao že leta 1960. Vladna vojska je zajela sto vojakov Patet Laa in nekega severnovietnamskega svetovalca. Število vladnih mrtvih vojakov znaša 15, izgube Patet Laa pa niso znane. Mesto Nam Bac je važno, ker ima tudi letališče.

VEST JE BILA «MISTIFIKACIJA»

Ni bil Otto Habsburg temveč njegov bratranec

Toda takoj, ko se je razvedelo, da se je Otto baje vrnil, so avstrijski delavci začeli protestirati in hoteli tudi stavkati

DUNAJ, 12. — Tiskovna agencija APA sporoča, da je Gottfried Habsburg, bratranec Otta Habsburga, ki stanuje v St. Gilgenu pri Salzburgu izjavil, da je vest o vstopu njegovega bratranca Otta v Avstrijo «mistifikacija». Povedal je, da je bil on včeraj tisti, ki je prekoračil nemško-avstrijsko mejo prav ob uri, ko so nekateri baje opazili njegovega bratranca. Gottfried je potoval s hčerko in njeno prijateljico v Brixlegg na Tirolskem na obisk k svoji ženi. Zelo se je začudil, da so ga zamenjali z bratrancem, kajti vsak teden potuje na Tirolsko. Dodal pa je, da je res nekoliko podoben svojemu bratrancu Ottu Habsburgu.

Toda tudi Gottfriedove izjave niso še povsem prepričljive, ker doslej, kljub iskanju dopisnikov raznih agencij in dnevnikov, nikomur ni uspelo najti Otta Habsburga v Španiji. To se ni posrečilo niti njegovemu pravnemu zastopniku dr. Draxlerju.

Iz Madrida pa so sporočili, da Otto in člani njegove družine v zadnjih 48 urah niso odšli nikamor iz Benidorna na južni španski obali. Neka agencija pa je sporočila, da je Otto v sredo zvečer obedoval pri benidornskem županu, ki je izjavil, da Otto Habsburg nima namena tako kmalu odpotovati.

Vest o prihodu Otta Habsburga v Avstrijo je takoj včeraj povzročila precej razburjenja zlasti med socialisti. Predsednik socialistične stranke Pitterman in tajnik Gratz sta prekinila poletne počitnice in se vrnila na Dunaj, kjer sta sklicala sestanek z drugimi voditelji stranke, da bi proučili položaj. Strankino glasilo «Sozialistische Korrespondenz» poudarja, da je avstrijsko ljudstvo z grenkobo sprejelo vest o prihodu bivšega prestolonaslednika ter da je demokristjanska stranka hotela zadovoljiti zahteve Otta Habsburga glede vrnitve njegovega imetja. Zato je s tem v zvezi demokristjanski minister za finance Schmitz izjavil, da «dr. Habsburg nima nobene pravice imovinskega značaja».

Socialistični študenti pa so napovedali javne protestne demonstracije. Delavci v neki tovarni v Gradcu so sklicali protestno zborovanje ter hoteli napovedati stavko. Vendar pa so se premislili in sestavili resolucijo, v kateri se predvsem poudarja zahteva, da se Habsburgu ne sme vrniti njegovo imetje. Vlada je prejela več protestnih brzojavk številnih podjetij.

Mao Ce Tung med ljudstvom

PEKING, 12. — Vsi listi danes posvečajo na prvi strani z velikimi naslovi v rdečih črkah poročilo o kratkem sestanku, do katerega je prišlo v sredo zvečer med «velikim in priljubljenim voditeljem kitajskega ljudstva predsednikom Mao Ce Tungom z revolucionarnim ljudstvom», ki se je zbralo pred sedežem centralnega komiteta. Tudi preteklo noč, 24 ur po tem masovnem sprejemu, je še vedno velika množica hodila pred rdečimi vrati poslopja.

Agencija «Nova Kitajska» piše, da je Mao Ce Tung izjavil, da je treba do dna izvesti veliko proletarsko kulturno revolucijo. Na tak način je podčrtal pomen razgovora z množicami, o katerem so že prej pisali časopisi. Težko je povsem analizirati smisel te metode, saj gre morda za neke vrste referenduma, kar v določeni meri potrjuje, da med voditelji še ni dosežena enotnost o kulturni revoluciji. O tem je bilo že govora v 16 točkah ponedeljkovih sklepov centralnega komiteta, ko se po eni plati priporoča umirjenost v akciji, po drugi pa trdo linijo.

Agencija pravi, da je svoji izjavi Mao Ce Tung hodil po trgu pred poslopjem in stiskal ljudem roke. Agencija piše, da so se mnogi, ki so stali v zadnjih vrstah, obrnili k tistim, ki so stali v prvih in stiskali roke, ki so preje stiskale roko Mao Ce Tunga. Številni so vzklikali: «Stisnite mi roko, ki se je pravkar dotaknila roke predsednika Mao Ce Tunga»», drugi pa: «Predsednik Mao, s temi rokami si napisal toliko revolucionarnih člankov in pokazal kitajskemu ljudstvu pot napredka».

Vendar pa ostaja še vedno nejasno, kako to, da so včeraj naglo umaknili iz prodaje prvo izdajo «Ljudskega dnevnika». Razlike med obema izdajama so na prvi pogled neznatne. V prvi izdaji se je med tekstom čitalo: «Kulturna revolucija pod vodstvom centralnega komiteta in predsednika Mao Ce Tunga», v drugi pa «Kulturna revolucija pod vodstvom predsednika Mao Ce Tunga in centralnega komiteta».

TUDI V ANGLIJI VLADA NA DOPUSTU

Zakon o zapori plač in cen je danes stopil v veljavo

Zakon je včeraj podpisala kraljica Elizabeta - Prve izjave novega zunanjega ministra Browna

LONDON, 12. — Kraljica Elizabeta je podpisala zakon o zapori plač in cen, s čimer je danes stopil v veljavo. Zakon je vzbudil mnogo burnih razprav in so o njem dalj časa govorili v poslanski zbornici.

Včeraj je zbornica lordov zakon dokončno odobrila, sedaj pa je s kraljičinim podpisom postal izvršen. Politični opazovalci pravijo, da gre za zakon, okrog katerega so se dosedaj vnele najostrejše polemike v celotnem povojnem razdobju in ki je doživel tudi izredno ostre napade z raznih strani.

Prišlo je do notranjih sporov v vladi, saj je minister za tehnologijo Franck Cousins dal ostavko. Kasneje je dal ostavko tudi minister Brown, ki pa je ostavko umaknil. Prišlo je do ostrih sporov med ministrom za gospodarstvo Brownom in zakladnim ministrom Callaghanom. Ta spor je delno pomirila preureditev vlade, ko je ministra Browna zamenjal Stewart, Brown pa je prevzel zunanje ministrstvo.

Jeseni bodo vlado ponovno preuredili in bodo mesta nekaterih starejših ministrov prevzeli mlajši laburistični predstavniki, saj je nujna enotnost vlade.

Opozicija je namreč še vedno zelo močna. Generalni svet «Trade Unions» je sicer kolebljajoč podprl zakon, številne sindikalne organizacije in med njimi sindikat prometnih delavcev ter generalni sindikat nočejo slišati o zmrznjenju plač ter bodo nedvomno odločno nastopili na kongresu «Trade Unions», ki bo v začetku septembra v Blackpoolu. Tudi delodajalci ne podpirajo v celoti zakona. Končno bo 2. oktobra v Brightonu laburistični kongres, na katerem bodo prišla do izraza vsa ta notranja nasprotja.

Novi britanski zunanji minister George Brown je včeraj govoril o nekaterih zunanjepolitičnih vprašanjih po britanski televiziji. Dejal je, da Velika Britanija ne sme opustiti nobenega napora, da bi vstopila v Evropsko gospodarsko skupnost, vendar pa nima najmanjšega namena, da bi pri tem poklekniila. Velika Britanija bo zahtevala varstvene ukrepe, kot so jih dosegle druge države. Glede Vietnama je priznal določeno zaskrbljenost in nejevoljo, ki pa je po njegovem mnenju neupravičena. Podčrtal je velik pomen atlantskega pakta, pri čemer pa se ne sme podrejati ameriškim stališčem.

Tudi britanska vlada je odšla na dopust in sta ostala v Londonu samo ministra Gunter in Brown. Predsednik vlade Wilson se je odpeljal v normalnem železniškem vagonu v Pencance in je izjavil, da bo prebil dva tedna v svojem bungalovu. Bo plaval, se sprehajal in igral na golf.

Kamaradž odpotoval iz Dubrovnika v Rim

DUBROVNIK, 12. — Predsednik indijskega narodnega kongresa Kamaradž, ki je vodil delegacijo Kongresne stranke na uradnem obisku v Jugoslaviji, je danes odpotoval v Rim. Med dvodnevnim bivanjem v Dubrovniku so člani indijske delegacije odšli na več izletov v bližnjo in daljno okolico Dubrovnika.

NEW YORK, 12. — Vladi Indije in Pakistana sta se v zadnjih časih večkrat medsebojno obtoževali zaradi sovražnih namenov in oboroževanja. V zvezi s tem se je iz ameriških vladnih krogov zvedelo, da so začele ZDA z «diskretno diplomatsko akcijo», da bi preprečile nov vojaški spopad, kakršen je bil zaradi Kašmira.

PO PODPISU POGODBE V DŽAKARTI

Komunisti - «glavni nasprotniki» Indonezije in Malezije

V ta namen se predvideva skupna vojaška služba na Borneu - Pogajanja o umiku britanskih čet

KUALA LUMPUR (Malezija), 12. — Malezijski podpredsednik vlade Razak in indonezijski zunanji minister Malik, ki sta včeraj podpisala mirovno pogodbo, sta prispela danes v glavno mesto Malezije, kjer ju je sprejela množica 30 do 40 tisoč ljudi. Nato sta priredila skupno tiskovno konferenco, na kateri sta predvsem poudarila, da bodo odslej skupni sovražniki obeh držav — komunisti. Zahodne tiskovne agencije namreč poudarjajo, da je na otoku Borneu okrog 700 oboroženih malezijskih komunistov, ki jih je tja poslala prejšnja vlada iz Džakarte. Zaradi tega bosta obe vladi — kot je izjavil Malik — proučili možnost, da organizirata skupno vojaško službo vzdolž meje na Borneu.

Sicer pa je Malik izjavil, da bosta obe državi odslej osredotočili svojo politiko na gospodarsko in kulturno sodelovanje, pa tudi na druga področja, zlasti če bi se pojavila nevarnost od zunaj». Indonezijski zunanji minister je nadalje izrazil upanje, da bo Indonezija ponovno vstopila, in sicer čimprej, v OZN, iz katere je izstopila v januarju lani, ker je bila Malezija izvoljena za nestalnega člana Varnostnega sveta.

Podpredsednik malezijske vlade Razak je nato povedal, da vodi njegova vlada pogajanja z Anglijo o umiku angleških vojakov s Severnega Bornea. Dodal je, da bo na tem otoku v kratkem razpisala volitve, na katerih bo prebivalstvo «ponovno povedalo, ali hoče ostati v Maleziji». «Držali bomo svojo besedo,» je poudaril Razak. Malik pa je izjavil, da bo njegova vlada izid tega glasovanja priznala.

Iz Londona so sporočili, da bo podpis mirovne pogodbe sedaj omogočil umik angleških čet, ki se bo začel po pogajanjih z Malezijo. Umik bo postopen in najprej bodo umaknili bombnike in lahke lovce. Nato pa se bodo začeli premiki kopenske vojske vzporedno z mornarico in letalstvom, kar bo vse v skladu z laburistično politiko, da se doseže «normalno številčno stanje» britanskih sil na Daljnem vzhodu, tako kot je predvideno v «Beli knjigi» britanskega obrambnega ministrstva.

VOJNA V VIETNAMU

Napad na poveljstvo operacije «Colorado» Hajfong bombardiran že petič

Ponovno opravičevanje ZDA zaradi «pomote» - Harrimanu je Johnson zaupal že pred tedni stalno funkcijo glede Vietnama - Gen. Ki izjavlja, da čez dve leti ne bo potreboval pomoči ZDA

SAJGON, 12. — Vreme nad Severnim Vietnamom se je včeraj popravilo in ameriški letalci so izvršili 118 misij in med drugim že četrtič bombardirali neko hidroelektrično centralo severnovzhodno od Hanoja. Bombardirali so tudi skladišča petroleja, ki ležijo samo 1 km in pol od Hajfonga. Ameriški vojaški predstavnik je izjavil, da je bilo sestreljeno eno letalo ter da so piloti opazili dva izstrelka zemlja-zrak, ki sta letela okrog 30 km severozahodno od Hanoja.

Glede barbarskega bombardiranja neke kamboške vasi 31. julija in 2. avgusta letos, se je danes ameriški vojaški predstavnik izgovarjal, da se na njihovih zemljevidih nahaja ta vas v Južnem Vietnamu, ne pa v Kambodži. Toda v vasi so bili člani mednarodne nadzorstvene komisije in nekateri drugi diplomatski predstavniki prav tistega dne, ko je bila vas bombardirana in medtem ko so opravljali preiskavo o prvem bombardiranju. Ameriški predstavnik je dejal, da «ZDA globoko obžalujejo izgubo nedolžnih človeških življenj in ker so bili v nevarnosti tudi predstavniki komisije in diplomati».

Medtem se nadaljuje operacija «Colorado» in ameriški predstavnik je povedal, da je v tej operaciji, ki se vrši ob sodelovanju južnokorejskih čet med Danangom in Čulajem, doslej izgubilo življenje 267 pripadnikov osvobodilne vojske. Operacija «Colorado» se je začela pred osmimi dnevi.

Pozneje je ameriški vojaški predstavnik izjavil, da je 50 partizanov napadlo danes zjutraj z minometi neposredno glavni štab operacije «Colorado» ter priznal, da je bilo mnogo ameriških «marinesov» ranjenih, poškodovano pa letališče za helikopterje. Isti predstavnik je nato povedal, da so «marines» potopili tri partizanske čolne in 15 partizanov ubili.

Hanojska vlada je sporočila, da sta bila ameriški «letalski as» James Kasler in stotnik Dylley Shattuck ujeta in da sta priznala, da sta bombardirala naseljena področja Severnega Vietnama. Agencija hanojske vlade dodaja, da je Kasler med zasliševanjem bal ker se je zavedal, da je povzročil toliko zločinov proti vietnamskemu ljudstvu, toda čudil se je, ker so tisti, ki so ga ujeli z njim človeško postopali ter ga niso pretepali temveč so mu zdravili njegove rane.

Iz Washingtona poročajo, da je predstavnik Bele hiše Moyers izjavil, da je predsednik Johnson že pred več tedni zaupal stalno nalogo potujočemu poslaniku Averellu Harrimanu, naj nenehno «ocenjuje in proučuje vsa možna znamenja kakršne koli želje Hanoja za začetek razgovorov o miru, in za ureditev vietnamskega spopada s pogajanji». Moyers je dodal, da to ne predstavlja nobene spremembe v vietnamski politiki ameriške vlade, ker da je vlada ZDA «vedno hotela dokazati svojo popustljivost.»

Ameriški dopisnik londonskega dnevnika «Daily Mail» Boris Kidel je objavil članek, v katerem piše med drugim, da zunanjepolitični svetovalci izvajajo pritisk na Johnsona, da bi ukazal «naglo in drastično razširitev vojne v Vietnamu». Ti svetovalci zahtevajo v prvi vrsti bombardiranje severnovietnamske industrije, blokado hajfonskega pristanišča s sistemom minskih polj, bombardiranje jezov in vojaško zasedbo demilitariziranega področja. Kidel poudarja, da taka priporočila ne prihajajo s strani že «znanih *jastrebov* v ameriških vladi», temveč, da jih dajejo «zunanjepolitični strokovnjaki».

Danes je v Tokiu zunanji minister Siina izjavil, da se japonska vlada strinja s predlogom o sklicanju azijske konference o Vietnamu. Toda takoj je dodal, da je zaradi negativnega stališča SZ, Kitajske in Severnega Vietnama, konferenca, ki bi vključevala tudi Severni Vietnam, «bolj problematična kot kdaj koli».

Francoski pooblaščenci krogi se zelo jezijo, ker so v Washington objavili vsebino pisma, ki ga je pred dnevi izročil ameriški poslanik Bohlen namestniku francoskega zunanjega ministra Joxu, ker so se dogovorili, da vsebine pisma ne bodo objavili. Francoski krogi pravijo, da Bohlen med obiskom pri Joxu razpravljal o raznih vprašanjih in ne samo o Vietnamu. Zaradi tega ti francoski krogi vsebine tega pisma nočejo niti komentirati. Opazovalci pa vedo povedati, da gre za komentar bivšega odgovornega urednika levičarskega dnevnika *«Liberation»*, ki je četrt ure po televiziji odgovarjal na vprašanja o Vietnamu in seveda kritiziral ameriško politiko. Danes je ta novinar, ki se imenuje Emmanuel D'Astier izjavil, da gre za njegove «osebne izjave, za katere francoska vlada ni odgovorna.»

Predsednik sajgonske vojaške vlade general Kao Ki je še vedno na obisku na Filipinih, kjer je včeraj izjavil, da bo «Južni Vietnam zmagal v tej vojni v petih letih, čez dve leti pa sploh ne bo potreboval ameriške pomoči.» V nekem govoru pa je ostro kritiziral stališče francoske vlade do vietnamske vojne, ki je po Kijevem mnenju «več kot vojna za kos zemlje, ker je bitka za važno ideološko postavko». Kijev namestnik Huu Ko pa je prispel danes iz Londona v Bonn, kjer se je pogovarjal z državnim tajnikom za zunanje zadeve Karlom Karstenom, z ministrom za zdravstvo in z ministrom za specialne zadeve — o «nevojaški pomoči Zahodne Nemčije Južnemu Vietnamu».

JOHANNESBURG, 12. — Ravnatelj južnoafriške ustanove za atomsko energijo Basson je izjavil, da so 8 dni po eksploziji francoske atomske bombe od 2. julija v Tihem oceanu zabeležili občutno zvišanje radioaktivnosti.

Tudi Sudan pretresajo močne notranje razprtije

V spletku okoliščin, ki so konec minulega meseca botrovale sudanski vladni krizi, se vprašanje sudanskega juga skorajda ni pojavljalo: sobesedniki — konservativna Umma pod vodstvom sedanjega premiera reformista Saddika el Mahdija, skrajna konservativna muslimanska sekta Ansar pod vodstvom el Hadija el Mahdija in el Azharijeva narodna unionistična stranka — so bili zaposleni v prvi vrsti z vprašanjem, kako si bodo razdelili oblast in ministrske resorje. Kljub temu pa je bilo prisotnost južnega vprašanja čutiti ves čas vladne krize in novi premier je nanj računal tudi takrat, ko je imenoval ministre v novo vlado, saj je vanjo sprejel tudi predstavnike sudanskega juga. Kljub ugodnemu razvoju, ki ga je napovedoval udar levičarskih sil zoper vlado generala Abuda pred dvema letoma, pa se zadeve v zvezi z vprašanjem juga niso spremenile na bolje; sudanski jug ostaja slej ko prej negativna in nezanesljiva konstantna sudanskega političnega življenja.

Vprašanje je brez dvoma zapleteno in se ...tika tradicionalnih in zgodov... pogojenih rasnih in etničnih, ...spodarskih, političnih ter verskih protislovij, ki sodobni Sudan razbijajo na dva ostro razmejena dela. Medtem ko je sever arabski, muslimanski, sorazmerno razvit in drži oblast domala izključno v svojih rokah, je jug gospodarsko in družbeno na niži stopnji razvoja, v pretežni meri nemuslimanski in praktično nima nobene politične oblasti. Na desetem vzporedniku se tako že dve stoletji spopada kulturi, od katerih je ena — arabska — mnogo bolj razvita in ima mnogo daljšo tradicijo ter zato teži k temu, da asimilira kulturo sosednjega juga.

Seveda pa jug kljub svoji tradicionalni podrejenosti in prav zaradi nje ni ostajal politično pasiven. V okviru priprav na razglasitev neodvisnosti tedanjega britansko-egiptovskega kondominija Sudana so se junija 1947 v Jubi na jugu Sudana sešli predstavniki političnih strank severa, predstavniki južnih plemen in kolonialni administratorji. Pričevanja o tem sestanku, ki je bil za prihodnji razvoj odnosov med severom in jugom kar najbolj usoden, so različna: medtem ko udeleženci z arabskega severa trdijo, da so južni predstavniki privolili v unitaristično državo in s tem v pretežno arabsko vladavino, pa južni predstavniki zatrjujejo, da je bil sklep o unitaristični arabski državi sprejet proti njihovi volji. Tako ali drugače — leta 1953 je bila sprejeta ustava, ki je sankcionirala centralistično ureditev in problem sudanskega juga je tako tri leta kasneje postal problem neodvisnega Sudana.

Že leta 1955 je prišlo zaradi arabskega pritiska na jug do upora Equatoria Corps, posebnih obmejnih čet, sestavljenih iz pripadnikov južnih plemen in pod poviljestvom arabskih in britanskih častnikov. Upor je bil silovit in je bil silovito — z mnogimi žrtvami — tudi zadušen. Uspel ni deloma tudi zato, ker jug tedaj še ni bil sposoben postaviti na noge politične organizacije, ki bi revolt nilotskih vojakov izrazila v političnih oblikah. Eden od vzrokov, zaradi katerih je general Abud z vojaškim udarom leta 1958 prevzel oblast, je bil tudi v stalnih nemirih na jugu; toda potem, ko je prišel na oblast, je Abud začel popuščati muslimanskemu konservatorizmu in položaj se ni spremenil, s tem da je proti koncu Abudove ere prišo do nadaljnjih izbruhov nasilja.

Po vojaškem uporu leta 1955 je odšlo v gozdove precej vojakov. Iz njihovih vrst in iz vrst mladih intelektualcev je leta 1962 v Leopoldvillu nastala nacionalna unija južne Afrike (SANU) kot koalicija vseh sil, borečih se proti vladi v Kartumu, ki je tedaj še vedno zavračal kakršenkoli dialog s predstavniki juga. SANU je na jugu formirala «tajno vojsko Anzanije» (ASA), katere naloga je bila vojaško se bojevati z vojsko Kartuma. Napetost je naraščala in je upadla šele konec leta 1964 po dogodkih, v katerih je padla Abudova vlada. Leve sile, ki so bile nosilci upora zoper Abuda, so se zavedale hipoteke, ki jo predstavlja južno vprašanje, in so se konstruktivno lotile reševanja tega problema. V osnovi njihovega programa je ležal program komunistične partije Sudana, za katero je bil južni problem politične narave z zapletenim kulturnim, nacionalnih in ekonomskim ozadjem. KP je sodila, da je jug integralni del Sudana in da o federaciji ne more biti govora, ker da je splošna stopnja zavesti na jugu na zelo nizki ravni in da gredo separatistične težnje zgolj v korist imperializma. Pač pa je KP videla pot k rešitvi problemav vsestranskem vključevanju juga v celovit gospodarski in politični razvoj dežele.

Na podlagi tega programa je marca lani prišlo do znane «okrogle mize», ob kateri so se sešli predstavniki juga s predstavniki iz Kartuma. Do tega sestanka pa je hkrati prišlo v razmerah, ko so se konservativne sudanske sile že toliko okrepile, da so se začele boriti za oblast, do katere so se sredi minulega leta tudi dokopale. «Okrogla miza» ni prinesla nobenih praktičnih rezultatov in predstavlja doslej zadnji poskus, da bi sporazumno rešili južno vprašanje. William Deng, vodja SANU — trenutno živi v Kartunu — ve povedati, da so na tem sestanku predstavniki severa sprejeli določene obveznosti: ustavno reformo, samoupravljanje za jug, imenovanje sorazmernega števila državnih funkcionarev iz vrst južnjakov in priprave na postopno pretvorbo unitarističnega Sudana v federacijo. Vladni krogi ocenjujejo okroglo mizo» drugače, češ da je bila samo posvet, na katerem sobesedniki niso sprejeli nobenih obveznosti. Južno vprašanje je nad sudansko politično sceno obviselo kot Damoklejev meč in še vedno visi nad njo.

Po takšnem razvoju dogodkov so se še povečale razlike v stališčih samih voditeljev sudanskega juga. Julija lani so v Leopoldvillu (zdaj Kinshasa) ustanovili Anzanijsko osvobodilno fronto (ALF), ki se zavzema za ustanovitev neodvisne države v mejah Belega in Modrega Nila in ki naj bi se imenovala Anzanija. Toda v vodstvu ALF ni popolne enotnosti: medtem ko se stara garda politikov, ki so se po «okrogli mizi» razšli z Williamom Dengom, ki pa so pred tem sodelovali z vlado v Kartunu, zavzema za boj od zunaj, pa je skupina mlajših voditeljev, ki nikoli niso sodelovali s kartumskimi oblastmi, za prehod na osvobojeno ozemlje v južnem Sudanu in za formiranje vlade. V nasprotju s temi se vodja SANU Deng zavzema za novo «okroglo mizo», na kateri naj bi sprejeli sklepe o samoupravi juga, o imenovanju ustreznega števila funkcionarjev z juga, o večjih izdatkih za razvoj tega dela Sudana. Ob strani stoji še «južna fronta» (SF), ki simpatizira z ALF, priznava pa jo tudi vlada v Kartumu.

V celotni splet težav se seveda vtikajo tudi tuji vplivi. Kaže pa, da le niso odločilni in da še vedno velja ugotovitev sudanske KP iz leta 1964, da je problem juga predvsem «domača napaka», ki pa jo imperialistični elementi lahko izkoristijo v svoje namene. Nekaj novih pogledov na zadevo pa je prinesla tudi nova sudanska vlada pod vodstvom premiera in konservativnega reformista Saddika el Mahdija. Njegov prvi ukrep je bil seveda tradicionalne narave — v vlado je sprejel tudi predstavnike juga, to pa je taktika, ki jo je pred njim uporabljal tudi mnogo bolj konservativni Mahgub kot sredstvo za pomiritev javnega mnenja. Pač pa je Saddik el Mahdi le nekaj tednov preden je postal premier povedal nekaj, kar se nanaša tudi na južno vprašanje. Po njegovih besedah namreč enotnost dežele terja hkrati tudi določeno pokrajinsko in krajevno decentralizacijo, hkrati pa takšne programe razvoja, ki zajemajo vse območje države. Ni dvoma, da je imel Saddik el Mahdi v mislih tudi južni Sudan; pač pa je dvomljiv rezultat tega njegovega programa, kajti sile, ki stoje za njegovo vlado so slej ko prej ostale sile arabskega in muslimanskega konservatorizma, ki do slej še ni pokazal pripravljenosti, da bi južno vprašanje reševal na konstruktiven način.

Portoroška noč z volitvijo miss

Danes zvečer bodo v Portorožu volili Miss turizma Slovenije in Istre. Kandidatke tekmujejo istočasno za Miss Cinema. Prve tri izvoljene kandidatke se bodo lahko udeležile finalnega tekmovanja, ki bo 27. avgusta v Iesolu. Za finalno zmago so na razpolago bogata darila. Sledila bo še «portoroška noč»; peli bodo Little Tony, Paloma in Alenka Pinterič.

Med šesturno plovbo vzdolž istrske obale je 29.000-tonska turbinska ladja «Eugenio C.» dosegla hitrost 27,966 vozlov; med triurno pospešeno vožnjo pa celo 28,433 vozlov (53 km na uro). S tem je ladja dokazala, da z lahkoto prekorači hitrostno mejo, ki ji je bila določena po gradbeni pogodbi. Ladjo so zgradili v tržiški ladjedelnici po naročilu genovskih družb «Giacomo Costa fu Andrea» in «Lloyd Tirrenico». Na njej bo prostora za 1.636 potnikov, posadka pa bo štela 424 mož. To je največja potniška ladja v zasebnem italijanskem ladjevju

DOGODEK, KI ŠE NI POJASNJEN

V Londonu ustreljeni trije policijski agentje

Od l. 1911 je 24 policajev izgubilo življenje, ko so opravljali svojo službo

LONDON, 12. — Danes popoldne so bili ubiti trije policijski agentje v civilu na neki londonski ulici. Ker se v Angliji zelo redko zgodi, da kak policijski agent izgubi na tak način življenje, je dogodek povzročil v Angliji velik vtis.

Kolikor se je moglo ugotoviti, se je začel konflikt, ki je tri policaje stal življenje, nenadoma, ko se je na cesti Braybrook Street v hipu ustavil neki policijski «triumph 2000», in sicer nedaleč od nekega hitrega «vanguarda» modre barve. Iz «triumpha» je skočil eden od policajev ter stekel proti drugemu avtomobilu. Ko pa se je približal na manj kot 20 m temu avtomobilu, so ljudje zaslišali strel in videli, kako se je predstavnik «Scotland Yarda» zgrudil. Tudi drugega policaja je zadel naslednji, zelo precizen strel, prav v trenutku, ko je izstopal iz avtomobila. Verjetno so bili sedaj gagsterji že sami preplašeni in ustrelili so še tretji strel proti agentu, ki je bil v civilni obleki pri volanu avtomobila. Kot je bilo pozneje ugotovljeno, so bili vsi trije policaji smrtno zadeti s po enim samim strelom.

Doslej še ni prav ugotovljeno, ali so morilci streljali iz avtomobila «vanguard» ali pa od zunaj in so avto uporabljali samo za kritje. Ta druga domneva je bolj verjetna, kajti zbežali so z nekim drugim avtomobilom.

Med tem se je zbralo mnogo radovednih ljudi, ki se jim je prizor s tremi mrtvimi na neki ulici sredi Londona in v sončnem popoldnevu zdel skoraj neverjeten.

Tragičen dogodek je napravil silen vtis. V Londonu se spominjajo, da je junija 1961 neki obtožen ec streljal na policijskem komisariatu ter pri tem ubil dva agenta, tretjega pa je ranil. Navajajo tudi dogodek iz l. 1911, ko je bil notranji minister Winston Churchill. V nemirih in spopadih z anarhisti so izgubili življenje trije policijski agentje. V 55 letih od l. 1911 je 24 policajev izgubilo življenje, ko so bili v službi.

Ne manj kot sto agentov «Scotland Yarda» nadzoruje vse področje, kjer se je dogodil zločin. Prizadevajo si tudi, da bi izsledili vozača nekega zelenega avtomobila: ta je bil med streljanjem ustavljen in je vse videl. On bi lahko marsikaj povedal, da bi bilo mogoče vsaj približno napraviti sliko morilcev. Želo verjetno pa je tudi, da je bil njihov pajdaš.

Arthur Ewans, tajnik zveze policijskih agentov, je izjavil, da se mora obnoviti smrtna kazen za tiste, ki umorijo kakega policaja, če ne, bodo policaji hodili okrog oboroženi. (Znano je, da angleški policaji nimajo orožja.)

PARIZ, 12. — Jacques Zaneto, imenovan Marco, star 31 let, je bil danes aretiran v Parizu. Iskali so ga od 24. februarja, ko je v Bruslju ubil nekega policijskega agenta, ki je ustavil njegov avto in ga hotel zaslišati.

PO NEKATERIH POPRAVKIH SMERI

«Lunar Orbiter» nadaljuje svojo pot proti Luni

Poskus naj bi pomagal najti prostor za pristanek kozmonavtov na Luni

CAPE KENNEDY, 12. — Manever za spremembo smeri letečega laboratorija «Lunar Orbiter» je bil v četrtek zvečer uspešno opravljen. Če ne bi napravili teh popravkov, bi «Lunar Orbiter» zavozil v orbito okrog Lune, ki bi bila previsoka in bi torej ne bilo mogoče posneti dovolj jasne slike z Luninega površja. Računajo pa, da bo zaradi teh nevšečnosti v prvi fazi poleta «Lunar Orbiter» prispel v bližino Lune z zamudo dveh in pol ure.

Funkcionarji NASA so izjavili, da gre «Lunar Orbiter» proti Luni in da bi moral «bistveno opraviti» svojo nalogo, da namreč od blizu slika Lunino površje. Vendar domnevajo, da bo potrebna še ena poprava smeri, da bo sonda nastopila pot po orbiti, ki je bila zamišljena. Direktor tega programa Clifford Nelson je potrdil, da je bila poprava v četrtek zvečer uspešna, toda pred nedeljo bodo mogoče potrebne še malenkostne poprave, da se dosežejo kar najboljši rezultati.

Ob 16.30 (po italijanskem času) je bila sonda 163.000 km od Zemlje in 103.000 km od Lune. Letela je s hitrostjo 1922 milj na uro.

Kot je znano, je eden izmed glavnih namenov tega poskusa, da pripomore pri iskanju primernega prostora za pristanek astronavtov načrta «Apollo» na Luninem površju.

Železniška nesreča na Češkem

PRAGA, 12. — Ekspresni vlak Košice-Bratislava je zaradi napake nekega kretničarja z vso močjo zavozil v neki tovorni vlak, ki je stal na neki postaji. Trije železničarji so izgubili življenje, ranjenih pa je bilo še deset oseb, železničarjev in potnikov.

LONDON, 12. — Angleška kraljica je odpotovala na počitnice v grad Balmoral s svojimi otroki in otroki princese Margaret, ki je sedaj na Sardiniji pri Aga Kanu.

S šopom nageljnov - sta oropala draguljarno

RIM, 12. — Danes zjutraj sta se dva neznanca pripeljala pred draguljarno v Ul. Acqua Bulicante v predmestju Torpignattara. Izstopila sta ter se približala izložbi draguljarne, ne da bi se kdo za njiju zmenil. Eden je imel v roki velik šop nageljnov. Lastnica draguljarne je pravkar stregla nekaterim klientom. Tedaj je moški z nageljni nekajkrat udaril po šipah, da so se zdrobile. Med nageljni je namreč imel skrito debelo železo. Preden se je kdo zavedel, kaj se dogaja, je drugi moški že nagrabil, kar je mogel, iz izložbe. Lastnica je sicer prihitela pred prodajalno, toda morala se je ustaviti, ko je prvi moški zamahnil proti njej z «nageljni», kakor da jo hoče udariti. Roparja sta še pravočasno skočila v avto in se odpeljala.

zahtevala denar. Pobrala sta, kar je bilo v nekem predalu — 137.000 lir — nista pa dobila ključa blagajne. Zakupnica pošte je dejala, da je ključ shranjen pri višjih funkcionarjih v Rovigu — v resnici pa je bil kar na pultu. Tretji član tolpe, ki je bil v avtomobilu s prižganim motorjem, je zahupal, ko je zaslutil nevarnost, in tako so roparji pobegnili. Karabinjerji so potem našli avtomobil na periferiji Roviga, kjer so ga roparji pustili. Avtomobil je bil ukraden v Ferrari.

BEOGRAD, 12. — Beograjsko podjetje «Energoprojekt» je sklenilo z zastopniki republike Malija sporazum o graditvi jezu, hidrocentrale in daljnovoda, v vrednosti okrog 12 milijonov dolarjev. Podjetje bo gradilo jez Banja z akumulacijskim jezerom s 150 milijoni kubičnih metrov vode, hidrocentralo Donke s 14 megavati in daljnovod Grand Sik Anakri, dolg 80 km.

Jugoslovanski izseljenci iz Čila in Brazilije

BEOGRAD, 12. — Dve skupini po 120 jugoslovanskih izseljencev iz Čila in Brazilije bosta obiskali Jugoslavijo konec februarja prihodnjega leta. Ti izseljenci, med katerimi je večina Dalmatincev in so se pred 30 leti izselili, bodo ostali v Jugoslaviji en mesec. Obiskali bodo Dubrovnik, Split, otoke Brač, Hvar in Vis, Reko, Opatijo, Ljubljano, Zagreb, Sarajevo in Mostar. Potovali bodo z letali brazilske letalske družbe «Varig», ki bo prihodnje leto odprla letalsko progo Beograd - Južna Amerika.

Tragično pokončana družina

ST. LOUIS (Missouri), 12. — Neki Herbert Hausler je s puško ustrelil ženo in otroka, stara 16 in 17 let, ko so spali. Potem je ustrelil še sebe. Hausler je imel potovalno agencijo. Ker so v zadnjem času posli šli boij slabo, je postal potrt in razdražljiv.

Skromen rop na poštnem uradu

BOSARO (Rovigo), 12. — Trije mladi roparji so se pripeljali k poštnemu uradu v Bosaru. Dva sta vstopila in z orožjem v rokah

Jesenski plašč iz temnomodrega platna z rdečimi všivki ter z originalnim motivom naramnic. Gumbi in zaponka so pozlačeni, nizki škorenjčki kot rokavice so iz rdečega usnja. Model Baratta. (Fotografska služba Ente Italiano della Moda, Turin)

Težko je reči, da je v taki gneči na plaži prijetno. (Slika je iz Milano Marittima.)

Zbor «J. Gallus» letos v Arezzu

AREZZO, 12. — *Od 25. do 28. avgusta bo v Arezzu pod pokroviteljstvom predsednika republike že 14. mednarodni polifonski natečaj «Guido d'Arezzo», na katerem smejo nastopati samo neprofesionalni zbori. Razen tekmovanja v gregorjanskem petju, ki bo v baziliki sv. Frančiška, bodo vsi ostali nastopi v gledališču «Petrarca». Natečaj ima na razpolago številne nagrade za posamezne kategorije. Najvišja nagrada znaša 500.000 lir, tri nagrade so po 300.000, ena znaša 250.000, tri so po 200.000, štiri po 150.000, štiri po 100.000, dve po 75.000 in ena 50.000. V žiriji so številni domači in tuji glasbeniki, med njimi tudi Arturo Benedetti Michelangeli, Roman Vlad in drugi, od Jugoslovanov pa Slavko Zlatić. Za nastope je pripravljenih 20 zborov iz inozemstva in 21 italijanskih zborov. Od tujih zborov je eden iz Avstrije, dva iz CSSR, eden iz Francije, štirje iz Zahodne Nemčije, eden iz Velike Britanije, dva iz Grčije, dva iz Jugoslavije, eden iz Holandske, eden iz Portugalske, tri iz Španije, eden iz Madžarske in eden iz ZDA. Od jugoslovanskih zborov bosta nastopila Akademski pevski zbor «Tone Tomšič» iz Ljubljane pod vodstvom Marka Muniha ter sarajevski Akademski zbor «Princip Seljo» pod vodstvom Miroslava Homena. Oba zbora bosta nastopila v I. in IV. kategoriji.*

Iz Trsta bosta nastopila dva zbora in sicer «Jacobus Gallus» pod vodstvom Ubalda Vrabca, ki bo prav tako tekmoval prvi in četrti kategoriji (mešani zbori z manj kot 40 toda več kot 24 glasovi in mešani zbori ali samo moški ali samo ženski z manj kot 40 toda več kot 15 glasovi). Drugi tržaški zbor je «Antonio Illersberg» pod vodstvom Lucia Gagliardija, ki bo tekmoval v drugi kategoriji (moški zbori med 15 do 30 glasovi) in četrti kategoriji. V istih dveh kategorijah bo tekmoval tudi zbor «Ermes Grion» rekreativnega krožka CRDA iz Tržiča pod vodstvom Alda Policardija.

V Vidmu se pripravlja razstava stare umetnosti

VIDEM, 12. — *Na 3. bienali stare umetnosti v Vidmu, ki je posvečena slikarstvu 16. stoletja v Benetu in Furlaniji, bo razstavljenih 93 del, od teh 36 še malo znanih. Med temi sta zlasti pomembni dve platni Giambattista Tiepola iz mladih let. Zanimiva bo razstava Tiepolovih slik, ki so bile naročene v Furlaniji pa so potem šle drugam. Med temi na primer je ena, ki je sicer iz Čedada, pa je na posodu v državnem muzeju v Dresdenu; neka druga je sedaj last umetnostnega muzeja v Strassburgu pa je bila včasih v cerkvi v Cavenzanu.*

Tatovi so odnesli za 50 milijonov slik

TURIN, 12. — *Carlo Talpone, ki ima v Turinu neko trgovsko pisarno, je odšel na počitnice v Palma de Mujorca. Pred odhodom je izročil ključe tajnici ter jo prosil, naj med njegovo odsotnostjo malo pogleda stanovanje. Ko je ženska včeraj prišla v gospodarjevo vilo, je ugotovila, da je s sten izginilo kakih 30 slik, cenjenih na okrog 50 milijonov. Okvirje so tatovi pustili. Avtorji slik so Casorati, De Pisis, Guttuso, Prampolini, Bertone.*

Svetopisemske zgodbe v SZ takoj prodane

MOSKVA, 12. — *Takoj so v Moskvi prodali izdajo 100.000 izvodov svetopisemskih zgodb Starega testamenta, ki jo je izdala državna založba. Knjiga ima 456 strani in je bogato ilustrirana z reprodukcijami največjih klasičnih slikarjev in kiparjev, kot Michelangela, Raffaella, Rembrandta, Botticellija.*

Nova sezona Metropolitana (v «Lincoln Center»)

NEW YORK, 12. — *Za prvo sezono v «Lincoln Center» je operno gledališče Metropolitan organiziralo spored s precejšnjim novostmi. Novi sedež, ki si ga je izbralo staro newyorško gledališče, bo odprt 16. septembra s krstno izvedbo opere «Antonij in Kleopatra» Samuela Barbera. Delo je gledališče Metropolitan izrecno naročila z volilom ustanove Ford. Besedilo je priredil Franco Zeffirelli, ki bo obenem režiser, scenograf in kostumograf. Dirigiral bo Thomas Shippers. Kot koreograf bo v Metropolitanu to pot debutiral Alvin Ailey. V glavnih vlogah bosta pela Leontyne Price in Justino Diaz. Na sporedu pa je še ena proizvedba ameriškega avtorja in sicer opera «Elektri se poda žalost» Marvina Davida Levyja; opera je povzeta po znani istoimenski dragi Eugena O'Neilla. Režiral bo grški režiser Mihael Kakoyanis, tudi debutant v Metropolitanu. Za to izredno sezono pa so pripravili tudi sedem novih postavitev drugih oper. Tako bo že drugi teden po otvoritvi prišla na vrsto Ponchiellijeva «Gioconda», potem 22. septembra Verdijeva «Traviata» dva dni nato pa «Gospa brez sence» Richarda Straussa (prvič v Metropolitanu). V «Giocondi» bodo pod vodstvo Fausta Cleve peli Renata Tebaldi, Enzo Grimaldi in Franco Corelli. Režirala bo Margherita Wallmann. V začetku decembra bo prišla na vrsto nova postavitev «Lohengrina» in sicer v režiji Wielanda Wagnerja, skladateljevega pravnuka, ki to pot prvič dela za Metropolitan. March Chagall, katerega freske krasijo foyer novega gledališča Metropolitan», je naslikal scene in kostume za Mozartovo «Čarobno piščal», ki bo prišla na vrsto 19. februarja. Dne 28. oktobra pa bo na sporedu še eno R. Straussovo delo in sicer «Elektra» v režiji Herberta Grafa ter pod vodstvom dirigenta Thomasa Shippersa. Tudi «Peter Grimes» Brittna bo na novo uprizorjen 20. januarja.*

* * *

Tržaški slikar Ottone Griselli bo razstavljal svoja dela od 16. do 30. avgusta v galeriji «Al Carmine» v Saloju ob Gardskem jezeru.

* * *

Občina Reggio Emilia in Italijansko društvo dramskih avtorjev razpisujeta v sodelovanju z Italijanskim dramskim inštitutom natečaj za gledališko delo zgodovinske snovi. Nagrada znaša milijon lir.

* * *

MOSKVA, 12. — *«Literaturnaja gazeta» najavlja objavo nove izdaje zbirke izbranih pesmi Borisa Pasternaka s predgovorom Džukovskega in Banikova.*

* * *

RIM, 12. — Predsedstvo društva filmskih avtorjev je poslalo ministru Coroni brzojavko, s katero mu izraža solidarnost, ker ni hotel prisostvovati nagraditvi filma «Africa, addio».

* * *

FIRENCE, 12. — Župan Bargellini je poveril podžupanu Lagoriu predsedstvo avtonomne ustanove občinskega gledališča.

Delia Scala se poroči

VIAREGGIO, 12. — *Delia Scala — s pravim imenom Odette Bedogni — se 10. septembra poroči s 46-letnim Pierom Giannottijem, ki je komisionar Fiat za Versilio. Poročila se bosta po katoliškem obredu. To bo za Delio Scalo druga poroka. Prvič se je poročila že l. 1946 z Mikom Melitsanusom s Cipra. Spoznala ga je še zelo mlada l. 1945, ko je bil angleški oficir. Rešila mu je življenje in ga skrivala pred nacisti. Cerkveno sodišče je ta zakon razveljavilo l. 1956. Melitsanus se je spet poročil, Delia Scala pa je že kmalu nato spoznala Giannottija; bila sta ves čas prijatelja, dokler sedaj nista sklenila, da se poročita. Stanovala bosta v Viareggiu.*

VPRAŠANJA SOVJETSKEGA KMETIJSTVA

Osamosvajanje kolhozov in demokratski razvoj vasi

Veliko zanimanje za III. kongres kolhoznikov, ki po 30 letih prinaša samostojno besedo iz sovjetske vasi - Živahna debata o perečih vprašanjih

MOSKVA, avgusta. — Že samo dejstvo, da bo v kratkem po več kot 30 letih po vrsti tretji kongres kolhoznikov, vzbuja posebno pozornost. Kaj narekuje, da znova sklicujejo tak kongres, žele spremeniti sedanji kolhozni statut in da načenjajo vprašanja novih volilnih organov v kolhozih, podobnim tistim, kakršne so imeli včasih?

Jasno je, da se je socialni sestav vasi v marsičem spremenil v primerjavi z razmerami v 30 letih. Okrepila so se vaška gospodarstva, skoraj vsa so elektrificirana, opremljena s sodobnimi stroji in opremo. Precej se je spremenila tudi struktura vaškega prebivalstva.

Zdaj vzbuja pozornost še neka druga skupina vprašanj. Pokazalo se je, da je socialna preobrazba vasi zelo dolg in zapleten proces. Ugotovili so, da sedanji razvoj proizvodnih sil zahteva vnovično proučitev načina upravljanja s kolhozi, spopolnitev družbenih odnosov na vasi v smeri razvoja socialistične demokracije, razširitev pravic in samostojnosti kmetijskih gospodarstev. Zdaj, ko namesto administrativnih reorganizacij delujejo gospodarski činitelji za razvoj kmetijstva, mislijo, da bodo pozitivne spremembe na vasi potekale precej hitreje. To je tudi eno izmed najvažnejših vprašanj, s katerimi se bo po vsej verjetnosti ukvarjal tudi bližnji kolhoziški kongres. Kot so pojasnili, se njegovo delo tudi obnavlja v okviru splošnih prizadevanj z namenom, da bi spopolnili kolhozni sistem in okrepili demokratske odnose na vasi.

V množici vprašanj o prihodnji organizaciji kolhozno-sovhoznega sistema vzbujajo največjo pozornost tista, ki se nanašajo na načrtovanje v kmetijstvu in na razvoj demokratskih odnosov upravljanja v kolhozih. Sicer pa so ta vprašanja med seboj tesno povezana. Sistem načrtovanja več ali manj določa tudi stopnjo odgovornosti, samostojnosti in pobude prihodnjih kolhoznih volilnih organov.

V zadnjih desetih letih so sistem načrtovanja pogostokrat menjali. Že pred več kot desetimi leti (marca 1955) sta CK KP SZ in vlada poskušali s posebnim sklepom uskladiti odvezen odkup s tem, da so dali nekaj samostojnosti kolhozom pri načrtovanju setvenih površin in pospeševanju živinoreje. Namen je bil, da bi kolhozi, upoštevajoč svoje obveznosti do države, sami odločali o tem, kdaj bodo in kaj bodo sejali in za kaj se bodo specializirali. Toda ta sistem, ki je tudi sicer bil daleč od tega, da bi bil popoln, so praktično onemogočili številni dopolnilni predpisi; ti so do najmanjših podrobnosti odrejali kolhozom, kaj in kako naj delajo. Obvezen odkup so določali samo za leto dni in še to četvorkrat z zamudo. Da bi bilo nerazpoloženje še večje, so celo tudi tako določene obveznosti med letom večkrat menjali.

Razniere so se precej spremenile šele s sklepi lanskega marčevskega plenuma centralnega komiteja. Tedaj so sklenili, da je potrebno vsakemu kolhozu in sovhozu določiti stabilen načrt dobav kmetijskih pridelkov v državi, in to za več let skupaj. Država spodbuja pridelovanje izven načrta in odkupuje te pridelke po precej višjih cenah.

Nov sistem je pokazal precejšnje prednosti v primerjavi s prejšnjim. Jasno pa je, da tudi sedanji sistem še ni popoln. V prihodnje ga bodo skušali zboljšati, zlasti pa bodo spopolnjevali gospodarske odnose med državo in kolhozi.

Tako n. pr. predlagajo, da bi naturalne kazalce (določanje obveznosti kolhozov do države v naravi) zamenjali z urejanjem odkupnih cen.. Po teh predlogih ne bi kolhozom in sovhozom določali neposrednih obveznosti, koliko in kaj bodo prodali državi, namreč bi odkupnim organizacijam dali nalogo, da na račun države, in to s prožnimi cenami nabavljajo kmetijske pridelke. Menijo tudi, da sedanji centralizirani način določanja obveznosti kolhozov do države nasprotuje naravi kolhozov kot zadružnih organizacij.

Mnogi pa mislijo, da sedanji način načrtovanja obveznih dobav prav nič ne omejuje kolhozov, temveč se, nasprotno, tako usklajajo družbene potrebe z interesi kolhozov. Seveda pa to ne pomeni, da sistema dobav ni treba spopolnjevati. Čutiti je potrebo, da pri določanju nalog kolhozom upoštevajo specifičnost njihovega gospodarjenja in razvojne perspektive, delovanje ekonomskih zakonov, zlasti zakona vrednosti, da se zboljša sistem odkupnih cen, itn. Skratka, prizadevati bi se morali, da jim določajo take obveznosti, katerih spolnjevanje bo v obojestranskem interesu — države in kolhoza.

Na 23. kongresu KP SZ letos spomladi so sprožili tudi vprašanje o ustvaritvi volilnih kolhozno-zadružnih organov v rajonih, oblastih, republika in centru. Tako bi ustvarili sistem volilnih, predstavniških organov kolhoznikov.

Po mnenju mnogih novoizvoljeni organi ne bi smeli biti administrativni privesek upravnega aparata, marveč bi se morali vključiti v proces reorganizacije gospodarskih organov v smislu nadaljnjega razvoja socialistične demokracije. Tudi njihova dejavnost bi morala sloneti na načelih širšega javnega obravnavanja vseh važnejših vprašanj, kolegialnosti dela, na razvijanju načel volilnosti in odgovornosti splošnega nadzorstva nad njihovim delom.

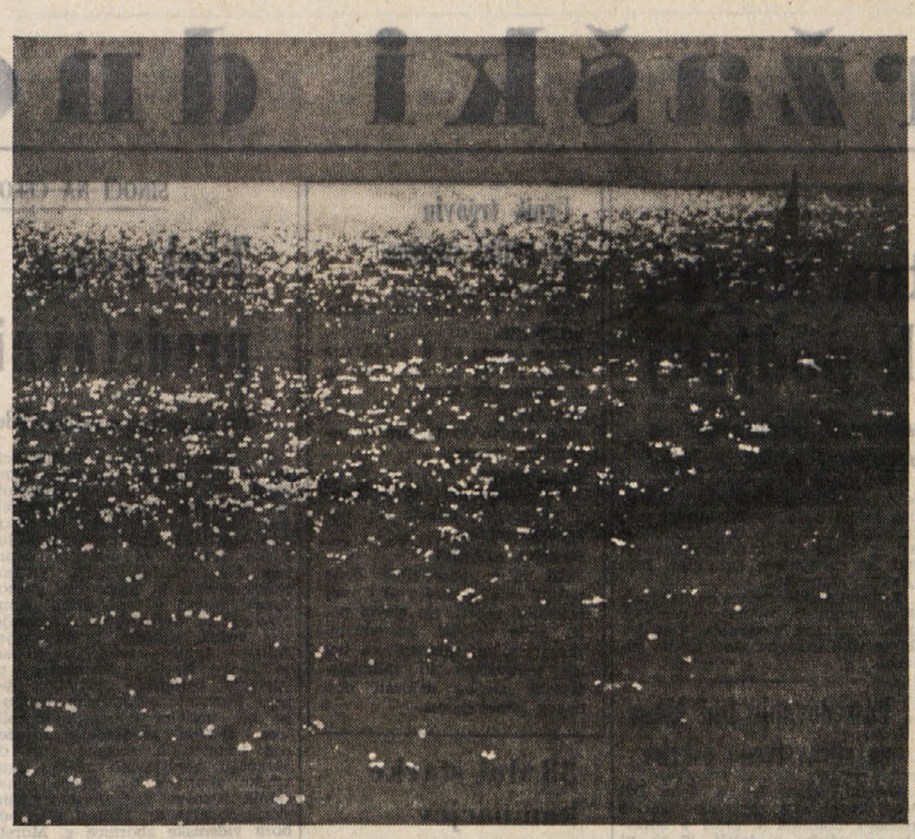
Zanimivo je mnenje, da bi novoizvoljeni organi morali zagotoviti popolno gospodarsko samostojnost kolhozov in da bi v skladu s svojim statutom delovali na podlagi prostovoljne udeležbe pri ukrepih, ki jih bodo izdajali (različne kooperacije itn.) Pravice teh organov glede delitve čistega dohodka bi morale biti strogo omejene, celotno njihovo delo pa bi moralo sloneti na materialni zainteresiranosti kolhozov. Ena izmed njihovih najvažnejših nalog bi bila, da pomagajo kolhozom pri gospodarskem osamosvajanju in razvoju materialnih spodbud.

Novi organi bi morali imeti široko delovno področje. Po nekaterih mnenjih naj bi na podlagi gospodarskega računa razvijali nove oblike pridelovanja z namenom, da zagotove izkoriščanje novih dopolnilnih rezerv in povečanje dohodka kolhoznikov. Tako bi ti organi lahko obravnavali poglavitna vprašanja nadaljnjega razvoja pridelovanja, pomagali kolhozom pri načrtovanju in gospodarjenju na znanstveni podlagi, ustanavljali na prostovoljni podlagi skladbe za zavarovanje in druga združena sredstva, za katere bi kolhozi pokazali zanimanje; nadalje bi organizirali medkolhozna podjetja za predelavo kmetijskih pridelkov, pomagali pri prodaji presežkov pridelkov izven centraliziranih načrtnih dobav, ustanavljali združena podjetja kolhozov za zgraditev različnih objektov z lastnimi sredstvi itn.

Zdaj, sredi priprav na kongres, razpravljajo tudi o najnižji celici prihodnjega kolhoznega sistema — kolhoznih upravah. Menijo, da bi morali delo tega organa v marsičem demokratizirati — začenši s pripravami na kolhozno skupščino do volitev uprave in funkcij njenih članov. Predsedniki kolhoznih uprav imajo neupravičeno velika pooblastila. Tako na pr. le-ti odločajo o tem, ali bodo nekomu dodelili gradbeni material, živinsko krmo, ali mu bo dovoljen odhod na delo, ali bodo otroci dobivali mleko od kolhoza — in o mnogih drugih čestokrat drobnih stvareh, ki pa posegajo v življenje in delo kolhoznikov. Zato se organi kolektivnega vodenja pogostokrat spreminjajo v odsev volje posameznika. Spričo tega predlagajo, da bi nekatere funkcije prenesli s predsednika na upravo kolhoza in njene organe. Med drugim bi imela uprava kolhoza, ki bi jo volili s tajnim glasovanjem, pravico, da določa administrativne izvrševalce (voditelje farm, brigadirje in druge). Uprava in njeni organi, katerih člane bi lahko vsak hip zamenjali, bi postali resnična šola upravljanja vaških proizvajalcev. Člani uprave ne bi imeli — tako mislijo tisti, ki to predlagajo —, avreole upravljavcev, priviligiranih vodij — temveč bi to bili preprosto ljudje, ki so jih izvolili, da «za navadno delavsko plačo» nadzirajo upravljanje z družbenim gospodarstvom. Opozarjajo, da je Lenin, ko je govoril o funkciji upravljanja vztrajal pri tem, da se «more (in mora) tej funkciji vzeti vsaka skrivnostnost nečesa priviligiranega, šefovskega».

Sodeč po sedanjih pripravah, bo bližnji kongres kolhoznikov važen družbeno-politični dogodek. Glede na do zdaj storjene ukrepe (gospodarsko spodbujanje kolhoznikov, uvajanje pokojnin za nekatere skupine kolhoznikov, zajamčene mesečnih plač itd.) lahko ta kongres spodbudi razvoj kolhoznega sistema gospodarsko osamosvajanje kolhozov in razvoj demokratskih odnosov na vasi.

P. DAJIĆ

(Foto M. Magajna) **Zaton na morju**

PO ENEM MESECU OD SMRTI RUDIJA VILHELMA

Bil je kažipot v borbi proti fašizmu

Vilhelmovi soborci in predvojni komunisti so nam poslali iz Kopra sestavek v spomin openskega antifašističnega borca, ki ga po enem mesecu od njegove smrti radi objavljamo, da bi tako spomin na njegovo delo, borbo in trpljenje živel v našem ljudstvu in predvsem pri naši mladini.

V vrstah predvojnih komunistov v Slovenskem Primorju je nastala s smrtjo Rudija Vilhelma z Opčin pri Trstu velika praznina. Preminil je neuklonljiv antifašistični borec, ki je ostal neomajeno domala 45 let kot kraški hrast izpostavljen viharjem, skromen in pošten delavec, toda z neusahljivo vero v zmago delavskih idealov.

Rodil se je 29. 3. 1900 v Senožečah. Učil se je pivovarstva, v prostem času se je udejstvoval v dramskem društvu in pevskem zboru. Po ustanovitvi italijanske komunistične stranke v Livornu leta 1921, se je mladi Rudi pridružil komunistom.

Marca leta 1926 se je zaposlil pri openskem tramvaju za delavca. Tistega leta je delavsko gibanje prehajalo v ilegalo po izidu tako imenovanih fašističnih zakonov, s katerimi so razpustili vsa društva in organizacije.

Preudaren, tih, načitan delavec, je kmalu prevzel odgovorne naloge v ilegalnem komunističnem gibanju. Od Ivana Regenta in drugih vodilnih komunistov je sprejemal navodila za organiziranje tajnih javk, celic in kanalov za prenos literature itd. Postal je glavna javka za ilegalce v trikotu Trst - Gorica - Postojna. Po njegovem posredovanju je prešlo veliko komunistov v Jugoslavijo in nadalje v Francijo ter Sovjetsko zvezo.

Zahajal je na Goriško zavoljo stikov z Ušajevimi, ki so tiskali ilegalno glasilo KP «Delo», v obdobju od 1926-28. Na Opčinah je bil skupaj s pokojnim Rikom Malalanom jedro tamkajšnjega sektorja ilegalne organizacije.

Prišla je njegova prva aretacija. Dne 6. avgusta 1930 so ga odpeljali v fašistično ječo. Po daljši preiskavi je bil obsojen skupaj z drugimi somišljeniki na 8-letno zaporno kazen. V fašističnih ječah je prebil 3 leta, nato pa je bil izpuščen na svobodo zaradi amnestije. Postavili so ga pod policijsko nadzorstvo, izgubil je zaposlitev in ob raznih prilikah so ga zapirali za nekaj dni.

Kljub posebnim ukrepom fašistične policije je Rudi znal izigrati njeno nadzorstvo. Postal je izredno vešč za konspirativno delovanje, saj je ponovno navezal stike s starimi in novimi sodelavci.

Od leta 1935 dalje je delovala na Opčinah marksistična knjižnica z dobro razpredeno mrežo ilegalnih bralcev. Gradivo je prihajalo deloma iz Jugoslavije in deloma iz Francije.

Rudi je pod pretvezo pouka nemškega jezika, ki ga je dobro poznal, sprejemal mlajše učence z Opčin in bližnjih vasi ter jih uvajal v skrivnosti ilegalnega delovanja.

Priložnostno je delal kot vrtnarski delavec pri tržaških lastnikih letoviških vil na Opčinah. Mladi ljudje so z njegovimi nasveti in učenjem marksističnih knjig, socialne literature ter pogovori s «starimi komunisti» postajali navdušeni privrženci komunističnega svetovnega nazora.

Še pred prihodom Pinka Tomažiča v Trst leta 1937 se je delavsko gibanje v tržaški okolici močno razmahnilo, kar je nedvomno zasluga preiskušenih komunistov v ilegalnem in težkem protifašističnem boju.

Udeležil se je pokrajinske konference komunistične stranke za Julijsko krajino, ki je bila prve dni aprila 1940 v borovem gozdiču pri Briščikih, na kateri je bila izdelana linija oboroženega boja proti fašizmu in potrjeno načelo o sodelovanju s pripadniki italijanske narodnosti.

Junija istega leta je bil vnovič aretiran. Presedel je 10 mesecev v tržaški in koprski ječi. V preiskavi je bil trden kot skala, da so ga občudovali celo fašistični biriči zaradi njegove doslednosti in svojstvene odpornosti.

Obsodili so ga na politično konfinacijo na otoku Tremiti v južni Italiji. Tam je nadaljeval s svojim političnim delom med konfinranci.

Po padcu fašizma se je konfinirancem posrečilo, da so se prebili do Barija. Zavezniki so jih strpali v taborišča Taranto, Carbonara in Gravina, od koder so po vztrajni borbi odšli na borbeno pot s prvo prekomorsko brigado NOV.

Rudi Vilhelm je prešel skozi bitke in nečloveške napore v Bosni, dalje vzdolž jadranske obale najprej v prvi prekomorski, nato pa v sestavu slavne proletarske brigade. Kjerkoli se je nahajal, je brezkompromisno tolkel fašizem za vse gorje, ki ga je le-ta prizadejal človeštvu. Zavestno se je boril za narodno in socialno osvoboditev.

Po osvoboditvi se je vrnil v svoj rojstni kraj. Vključil se je v boj za uveljavitev delavskih pravic in zlasti prizadevno je deloval kot sindikalni funkcionar. Njegovo zdravje je bilo že nekaj let zrahljano, vendar je do zadnjih moči vztrajal v opravljanju sprejetih nalog.

Novica o Rudijevi smrti, dne 13. julija 1966, je globoko prizadela predvojne komuniste, ki žive na območju Slovenskega Primorja, saj jih družijo z njim spomini skupnih bojev in trpljenja.

Bil je lik poštenega in skromnega človeka, ki je s toplo tovariško besedo vlival zaupanja za zmago velike stvari delovnega ljudstva.

V Kopru, avg. 1966.

Vilhelmovi soborci in predvojni komunisti

IZ SLAVNIH DNI NARODNOOSVOBODILNE BORBE

Bivši borci XIX. SNOUB «S. Kosovela» bodo pisali zgodovino svoje brigade

Brigada, ki je bila ustanovljena 23. septembra 1943, se je v svoji več kot eno in pol letni dejavnosti pokrila s slavo: v njenih vrstah je padlo 1500 borcev

Najprej nekaj uvodnih besed. V vsej Sloveniji in tudi na Primorskem je med nekdanjimi borci veliko zanimanje za pisanje in zbiranje spominov iz NOB. Komisija za obujanje tradicij NOV Slovenije je pripravila obsežen načrt za izdajo štiridesetih knjig, ki bodo obravnavale nastanek, razvoj in borbe slovenskih brigad in odredov. Po vseh občinah so sestavljeni odbori in pododbori iz borcev posameznih brigad z nalogo, da organizirajo sistematično in načrtno zbiranje gradiva, dokumentov, fotografij in pisanje spominov.

Tudi med nekdanjimi borci na Primorskem je ta pobuda vzbudila veliko zanimanje. V Kopru že več mesecev deluje pri Zvezi ZB NOV komisija za prekomorce, ki zbira gradivo za I. in II. prekomorsko brigado. Prav tako je pri ZZB v Kopru posebna zgodovinska komisija, ki zbira gradivo za kroniko NOB občine Koper.

V aprilu se je v Kopru zbralo nekaj preživelih borcev Kosovelove brigade iz Pirana, Izole in Kopra Sestanka se je udeležil tudi general Rudi Kodrič - Branko, predsednik iniciativnega odbora za proslavo ustanovitve Kosovelove brigade. Tovariš Kodrič je bil ob ustanovitvi Kosovelove brigade, dne 23. septembra 1943, namestnik politkomisarja brigade. Na sestanku je general Kodrič navzočim borcem podrobno pojasnil pomen zbiranja gradiva, dokumentov, fotografij in pisanja spominov. Poseben odbor bo vse zbrano gradivo obdelal in pripravil za izdajo zgodovine Kosovelove brigade. Po kratki razpravi so ustanovili pododbor s tremi komisijami, ki bodo delovale v treh obalnih občinah. Enega tovariša so določili za povezavo z nekdanjimi borci te brigade, ki živijo v Trstu in okolici. Znano je, da je bilo samo iz Križa pri Trstu ob ustanovitvi brigade okrog 40 borcev. Pododbor in komisije bodo takoj začele z delom. Za predsednika pododbora je bil izbran Leopold Caharija.

Prav je, da se ob petindvaseteletnici začetka osvobodilne borbe spominjamo dogodkov in doživljajev partizanskih brigad. XIX. SNOUB «Srečku Kosovela» ima za seboj nešteto junaških podvigov. Od ustanovitve dne 23. septembra 1943 do 2. maja 1945 ko je v Trstu skupno z drugimi enotami IX. korpusa in IV. armade pomagala uničiti zadnji odpor sovražnika, je padlo 1.500 njenih borcev. Iz njenih vrst so izšli trije narodni heroji: Ivan Turšič — Iztok, Anton Sibelja — Stjenka in Albin Gruden — Blisk.

Kot vse druge brigade in odredi, je tudi Kosovelova brigada imela svoje glasilo z imenom: Naprej v borbo. V arhivu hranim štev. 1. leto II. ki nima meseca izdaje. Iz vsebine uvoda, ki ga je napisal takratni urednik Lado Božič, pa je lahko razumeti, da je ta številka izšla v drugi polovici julija 1944. V članku: «V četrto poletje», urednik takole razmišlja:

«Četrto in zadnje poletje naše borbe je tu. Četrto poletje gledamo v borbi dozorevanje naše žetve. Vsi vemo, da je to poletje zadnje, in da bo prihodnje poletje poletje miru, svobode, dela in ljubezni. S tako vero v splošno in zadnjo ofenzivo proti okupatorju in njegovim plačancem.»

Tako pisanje je takrat užigalo pogum in zaupanje v zmago. Celo «cagavci» so nekam v čevlje potlačili svoje malodušje in dvigali glave, ko so prebrali tak članek. Propagandisti in kulturniki so se dobro zavedali moči svojega «orožja» — svinčnikov, matric, pisalnega stroja, ciklostila, rotarke in končno nove številke brigadnega glasila.

Ko po dvaindvajsetih letih pregledujem vsebino tega glasila, z zanimanjem berem tudi nekatere objavljene «pesmi.» Zapisal sem «pessmi» v narekovaju. Vem, da bi avtorju pesmi z naslovom: 19. brigada na Krnu v februarju 1944, delal krivice, če bi tudi njegovo pesem uklenil v narekovanje. Moram priznati, da sem občutil nekaj tistega partizanskega vzdušja, ko sem jo večkrat prebral. Naj jo po dvaindvajsetih letih preberejo nekdanji preživeli borci Kosovelove brigade in naša mladina, ki je zrasla po osvoboditvi. Prepisal sem samo močnejše vrstice in izpustil manj pomembne:

Pod Krnom pripeta so gnezda,
gnezda partizanska,
gnezda orlov svobode.

V snegu in soncu se koplje orjak
v nočeh mesečine dotika se
zvezd.
Cezenj viharji drvijo ledeni
padajo plazovi rjoveči čez ceri.

Tam spodaj je Soča, Tolmin,
Kobarid,
tam spodaj je zemlja oskrunjena
naša
in narod, ki v gnevu, trpljenju
kovan,
zre z upanjem v Krn in orle
svobode.

In orli izletajo...
V soncu in snegu
v nočeh mesečine,
v burji, viharju
drve v dolino.

Orli svobode,
borci Pravice,
puntarska kri
mi, partizani.

Zatem pa zasede, spopadi, udari,
spev mitraljezov, grom
minometov.
Iz hripavih grl, od smodnika
ožganih
pesem opojna, zmage ponosna.

Sonce se v temo mraka umika,
orli so v svoja se gnezda vrnili,
Krn v snegu zablesti v mesečini.

Iz brigadne kronike nekaj značilnih podatkov:

«6. II. 1944. Naš drugi bataljon je vrgel v zrak most na cesti Kobarid-Tolmin. Napadel je kolono avtomobilov. Uničen je bil malj kamion, zaplenjen «šarec» z 800 naboji, 3 brzostrelke, 4 pištole, 1 mauzer, 10 raket in veliko belogardističnega propagandnega materiala. Padlo je več sovražnikov.»

«2. IV. 1944. Brigada je napadla sovražnikovo postojanko v Spodnji Idriji. Sovražnik je moral zapustiti bunker pri cerkvi. Imel je več mrtvih in ranjenih.»

«21. V. 1944. Napadli smo sovražno kolono na cesti Ajdovščina-Gorica. Uničenih je bilo 9 kamionov, padlo pa je 30 sovražnikov.»

«26. V. 1944. Brigada je likvidirala sovražno postojanko v Dornbergu. Zajetih je bilo 84 sovražnikov, zaplenjena velika količina materiala, med tem tudi dva protitankovska topova.»

«29. VI. 1944. V sklopu korpusa smo napadali dolino Bače in sicer sovražno postojanko v Klavžah. Uničili smo en kamion in zajeli 9 italijanov, med njimi enega oficirja. Uničen je bil tudi en tank, ki je zašel na našo mino.»

BORBE ZA STANJEL IN TRNOVO

Kosovelova brigada se je posebno proslavila v tridnevnih borbah za Stanjel v dneh od 7. do 10. septembra 1944. Nemci so nameravali postaviti v Stanjelu utrjeno vojaško postojanko, da bi s te dominantne točke lahko nadzorovali ves Kras. Kosovelova brigada je dne 5. septembra 1944 prišla preko Vipave pred Stanjel. Dne 6. septembra 1944 je v Branici priredila velik miting. Prav tisti dan je bratska Rdeča armada stopila na jugoslovanska tla. Ta vest je borce tako navdušila, da je bila morala na višku. Bili so pripravljeni na najhujše borbe in žrtve. Dne 7. septembra ob 10.30 uri so začeli Nemci v kolonah prodirati iz Koprive proti Stanjelu. Brigada se je pod vodstvom novega komandanta Toneta Bavca — Ceneta izkazala tudi v frontalni borbi in je uspešno odbijala vse nemške napade. Ob dveh popoldne je brigada izvršila drzen juriš in Nemce pognala v paničen beg. Tisti dan je brigada zaplenila en brzostrelni top, več avtomobilov in pobila veliko sovražnikov. Drugi dan 8. septembra popoldne so Nemci znova napadli. Kosovelovci so jih ponovno pognali v beg in jim zaplenili še en top. Dne 9. septembra je bilo mirno. Igralska skupina IX. korpusa je v Stanjelu priredila velik miting. Desetega septembra zjutraj so Nemci znova napadli, toda tudi to pot so morali bežati. Kosovelovci so ostali zmagovalci.

Med največje borbe in največjo zmago Kosovelovcev pa spadajo dvodnevne borbe za Trnovo pri Gorici v dneh 19. in 20. januarja 1945. Takratni brigadni kroničar, starejši vodnik Lado Božič, je borbe za Trnovo takole opisal:

«Borbe za Trnovo so začele 19. januarja v zgodnjem jutru, ko je ležala nad trnovsko planoto gosta megla. Trda zima je vladala, mraz je pritiskal in debele plasti snega so pokrivale položaje. V takih vremenskih prilikah, slabo oblečeni in slabo hranjeni borci so začeli s težko borbo. Borba je trajala cela dva dneva in končala z likvidacijo postojanke in njene posadke. Ubitih je bilo 204, ranjenih pa 7 sovražnikov. Med ubitimi je bilo 6 oficirjev in 20 podoficirjev italijanskega bataljona «Fulmine.» Plen je obsegal: 1 težki in 2 lahka minometa, 3 strojnice, 7 brzostrelk, 24 pušk, 4 pištole, 1 radio stanico, 2 podstavka za težko strojnico, 1 troosni avtomobil, 1 telefonski aparat, mnogo obleke in hrane. Uničenih je bilo 12 velikih in 12 malih bunkerjev in vsa utrjena poslopja v postojanki.

Borbe za Trnovo in zavzetje Trnovega so dokazale visoko moralo Kosovelovcev, njihovo vojaško sposobnost in politično zgrajenost. S to borbo so dosegli brigada in njeni borci najvišje priznanje vsega primorskega ljudstva, ki je z ljubeznijo in hvaležnostjo zagorelo za svoje junake, ki med narodom prihajajo že v legendarnost Ime «Kosovelovcev» se izgovarja s spoštovanjem in občudovanjem. *Zgodovina osvobodilne borbe Primorske bo v svojo knjigo zapisala ime — XIX. SNOUB «Srečka Kosovela» — z zlatimi črkami.»*

P. A. — OGAREV

Nove umetniške smeri

«Totalna akcija»

Preteklo soboto je v eksperimentalnem gledališču Ennio Emili predstavil novo umetniško gibanje, imenovano «totalna akcija», s predvajanjem diapozitivov, ki jih je oskrbela ga. Erika Stocker. Kot piše v manifestu je to neposredna umetnost, združitev sintez materialne akcije dunajčana Otta Mueleja in samo iznakaževanja informainega slikarja Gueterja Brussa. Leta sta prvo totalno akcijo priredila z geslom «ornament je zločin» letos 2. junija na Dunaju v vili znamenitega arhitekta Adolfa Loosa, ki je v prvih letih tega stoletja vrgel v svet to geslo. V bistvu je to skrajno nasprotstvo lepotnega dojemanja in poslednji razvoj ameriškega «happeninga» s povezavo vseh vrst umetnosti, likovne, glasbene, knjižne, gledališke in filmske. Pri tem se uporablja, brez predsodkov iznakažujoč ali uničujoč, vse kar nudi vidna in nevidna stvarnost, tudi «kropot, duhove, mraz, veter, prah, paro, plin, dogodke, šport in vse vrste in izdelke umetnosti», kot pravi novi manifest. Kako se razne možnosti, ki jih vse to omogoča, združujejo v relativno dokončno obliko uživanja take umetnosti po gledalcu, in ki torej ne more biti stalna v prostoru in času, ker je pač «happening» dogajanje, je Ennio Emili objasnil z mnogimi diapositivi. Naj navedemo le kak primer njih izgleda.

Človeško uho na kartonastem krožniku za predpripravljene zmrznjene jedi, sredi sestavin za obložene kruhke, ki se, z izmenjavo projekcij diapozitivov, množe dokler ne zalije vse kri tekoča iz ušesa. Nadalje, človeške glave, do nespoznavnosti premazane in obložene s kašastimi nadevi, ki se vrste v umivalnikih iz raznobarvne plastike. Podobno laži — samoiznakaževanje se vrši tudi na skupinah golih teles, obmetanih z barvami in kakršnimi koli premazi sličnimi maslu ali jajčni kremi, gipsu itd. Včasih je vse to premešano z nedoločenimi odpadki, kot velik kup smeti, ki, ko se pojavlja v preplavi rdeče barve, spominja tudi na grozote nacističnih taborišč smrti in atomskih bomb.

Ali je v tem socialni nagib totalne akcije ali kje drugje, bo pokazal njen razvoj. Za sedaj ponatisnemo le sklep manifesta:

«Nekontrolirane možnosti v izbiri ponudb materialov, postavljajo izvajalca v osredotočeno stanje opojnosti ,ker se znajde nenadoma v stvarnosti brez meja, da izvršuje dejanja slična onim norcev. Domišlja si imeti svobodo norcev, ki ne bi smela biti brez važnosti za razumno misleče ljudi.»

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Delavnim ljudem se obetajo zanimive novice in precej težka odgovornost. Skrbi v krogu družine.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Rešiti boste morali važna finančna vprašanja, toda posvetujte se s strokovnjaki. Izboljšali se bodo vaši družabni odnosi.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ugoden dan za ljudi, ki živijo v brezdelju. Spori v družini zaradi premajhne skrbi, ki jo ji posvečate.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ugodno vzdušje za delo na znanstvenem področju. Ne brigajte se za klepetanje prismod.

LEV (od 23.7 do 22.8) Pomagajte svojemu prijatelju potem ko ste ugotovili, da je vreden vaše pomoči. Potolažite osebo, ki se bo k vam zatekla.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Dobro presodite položaj ter se lotite zadeve z vso odločnostjo. Nudite svojo moralno podporo stari in bolni osebi.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne izskočite iz kolesnic zakona, čeprav bi to hoteli storiti z dobrim namenom. Ugoden dan za zaljubljene pare.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Ugodni pogoji za dejavnost obrtnikov in neodvisnih poklicev. Obstaja možnost, da se boste zaljubili.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Poskušajte srečo, čeprav imajo vaši nasprotniki več možnosti, da dosežejo vaš isti cilj. Ko govorite s prijateljem bodite previdni.

KOZOROG (od 21.12 do 20.1.) Bodite natančni pri delu, ki ga opravljate. Nastopile bodo delikatne čustvene zadeve, ki pa jih ne zaupajte nikomur.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Posvetite vse svoje moči delu in uspeh bo zagotovljen. Bodite previdni z besedami in še bolj s pisanjem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Pripravite svoje delo že zjutraj, da se ne boste znašli v precepu. Brzdajte svoja čustva.

RADIO VALOVI

SOBOTA, 13. AVGUSTA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 — Poročila; 7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Šopek slovenskih pesmi; 11.45 Vokalni ansambli; 12.15 Živalstvo Jadranskega morja; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Pesmi za poletje; 14.45 Parada orkestrov; 15.30 Poje mešani zbor slovenskega kulturnega društva iz Celovca; 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste; 16.20 Marij Maver: «Srečanje»; 16.35 Kraji in dežele v simfonični literaturi; 17.00 Crazy Otto in njegov ansambel; 17.20 Razkuštrane pesmi; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Panorama ameriške folklore; 18.45 Glasbeni vrtiljak; 19.15 Počitniška srečanja; 19.30 Nastopi zabavnih ansamblov na Radiu Trst; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Teden v Italiji; 20.45 Osebnosti v jazzu; Stan Kenton; 21.00 «Pogled nazaj», radijska igra; 21.25 Operetne melodije; 22.15 Pesem in ples.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran;

Koper

6.30, 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 14.30, 18.30, 20.15, 23.30 — Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.15 Prenos RL; 8.40 Plošče; 9.30 Pod senčnikom; 10.30 Celentanov klan; 10.45 Plošče; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.40 Glasbeni intermezzo; 13.50 Dueti; 14.40 Za prijetno razpoloženje; 15.00 Popevke; 16.00 Mali koncert zabavne glasbe; 16.45 Pojeta Biserka Valentanič in Arsen Dedić; 17.10 Glasbena medigra; 17.30 Izbrali ste; 18.00 Iz operetnega sveta; 18.45 Jazz; 19.00 Prenos RL; 20.00 Šport; 20.05 Intermezzo; 20.30 Prenos RL; 23.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila; 8.30 Glasba za dobro jutro; 8.45 Neapeljske pesmi; 9.00 Operete in glasbene komedije; 9.30 Simf.koncert; 10.05 Pesmi, pesmi...; 10.30 Baleti in plesi iz oper; 11.10 Vesela glasba; 13.20 Glasba za dve celini; 15.15 Baleti; 16.15 16.35 Plošče; 17.25 Izžrebanje loterije; 18.10 Varietejski program; 20.25 Un'avventura londinese — radijska igra; 21.00 Ital. popularne skladbe.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 7.33 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.30 Nove ital. pesmi; 10.00 Saint-Saens — koncert; 10.35 Pisan spored; 11.15 Vesela glasba; 12.20 Operna glasba; 14.00 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošč; 15.35 Ital. folklorna glasba; 16.00 Rapsodija; 16.35 Pisan spored; 17.40 Plošča za najmlajše; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Koncert lahke glasbe; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Bela Bartok: koncert; 19.00 Literarna oddaja; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.50 Revija revij; 21.20 Mala pesniška antologija; 21.30 Simfonični koncert.

Slovenija

9.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00, 20.30, 23.00, 24.00, 24.30 — Poročila; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Počitniško popotovanje; 10.15 Počitniški pozdravi; 10.30 Vedri zvoki; 11.15 Operni koncert; 12.00 Turistični napotki; 12.15 Nimaš prednosti; 13.05 Paul Hindemith; Nobilissima visione; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Ansambel Vilija Petriča in Dorka Škoberneta; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Iz solistične in ansambelske ustvarjalnosti slovenskih skladateljev; 15.35 Naši poslušalci čestitajo; 16.30 Pesmi in plesi iz Jugoslavije; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Gremo v kino; 18.35 Iz filmov in glasbenih revij; 19.15 Zanimivosti iz sveta zabavne in jazzovske glasbe; 19.50 S knjižnega trga; 20.05 Gasbene razglednice; 21.00 Sobotni koncert lažje orkestralne glasbe; 21.30 Zabavna radijska igra; 22.02 Večerni akordi; 23.10 Oddaja za naše izseljence; 24.05 Zaplešite z nami.

Ital. televizija

18.00 Spored za najmlajše; 19.25 Izžrebanje loterije; 19.45 Sportne vesti in ital. kronika; 20.30 Dnevnik; 21.00 «La Trottola» — varjetejski program; 22.05 Rim, obmorsko mesto; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 22.25 «Un colpo di pistola» — igra.

Jug. televizija

19.20 Poročila; 19.25 Orlič — sovjetski film za otroke; 20.25 Vsako soboto; 20.40 Cikcak; 20.45 Obzornik; 21.00 Dnevnik; 21.30 Skakalci s Pentecosta — prvi del filma Ljudje v paradižu; 22.00 Humoreska iz cikla Medaljoni; 23.00 Svetnik in diamanti — film; 23.50 Svetovno smučarsko prvenstvo v Portillu — smuk žensk; 24.05 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 31, najnižja 21,1, ob 19. uri 29,2; zračni tlak 1019 pada, veter 4 km jugozahodnik, vlaga 48 odst., nebo jasno, morje skoro mirno, temperatura morja 25,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 13. avgusta
Lilijana
Sonce vzide ob 6,02 in zatone ob 20,17. Dolžina dneva 14,15. Luna vzide ob 1,46 in zatone ob 18,34
Jutri, NEDELJA, 14. avgusta
Demetrij

ZA OBNOVITEV DELOVNE POGODBE

Danes in jutri enotna stavka uslužbencev avtobusnih podjetij

Stavka bo prekrižala načrte vsem tistim, ki so nameravali odpotovati na izlete z avtobusi - Na sam veliki šmaren pa se bo promet redno razvijal

Danes in jutri bo stavka nameščencev zasebnih avtobusnih podjetij, ki imajo razne proge v koncesiji. Zaradi tega bo ustavljen ves promet zasebnih avtobusov v mestu in okolici (na Kolonkovec, v Rovte, k zdravilišču na Opčinah, k Rumeni hiši, iz Barkovelj v Miramar itd.). Prav tako bo ustavljen promet v vasi bližnje in daljne okolice, z raznimi kraji v Italiji in s tujino. V Jugoslavijo bodo vozili samo jugoslovanski avtobusi.

Deželni inšpektorat za prevoze je sporazumno s tržaško prefekturo organiziral nadomestno službo, ki bo danes (razen seveda, če v zadnjem trenutku ne pride do sporazuma in preklica stavke) delovala na progah Opčine - Bazovica in Opčine - Prosek (seveda tudi v obratni smeri), jutri v nedeljo pa na progah Opčine - Bazovica, Opčine - Prosek, Opčine - Repentabor in obratno. To službo bodo izvedli z občinskimi prevoznimi sredstvi.

Ta stavka bo marsikateremu, ki nima lastnega prevoznega sredstva, prekrižala račune in se bo moral za morebitne izlete poslužiti vlakov. Na sam veliki šmaren pa bodo vsi avtobusi zopet redno vozili.

Urnik voženj za oba dni stavke je naslednji:

DANES

Proga Bazovica - Padriče - Trebče - Opčine - Prosek

Odhodi z Opčin (za Bazovico): 5.45, 6.45, 7.45, 8.45, 9.45, 10.45, 11.45, 12.45, 13.45, 14.45, 15.45, 16.45, 17.45, 18.45, 19.45, 20.45.

Odhodi iz Bazovice (za Opčine): 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.

Odhodi z Opčin (za Prosek): 6.15, 7.15, 8.15, 9.15, 10.15, 11.15, 12.15, 13.15, 14.15, 15.15, 16.15, 17.15, 18.15, 19.15, 20.15.

Odhodi s Proseka (za Opčine): 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30.

Cena: Opčine - Bazovica 50 lir
Opčine - Prosek 50 lir

JUTRI

Proga Bazovica - Padriče - Trebče - Opčine - Prosek

Odhodi z Opčin (za Bazovico): 7.15, 8.15, 9.15, 10.15, 11.15, 12.15, 13.15, 14.15, 15.15, 16.15, 17.15, 18.15, 19.15, 20.15, 21.15.

Odhodi iz Bazovice (za Opčine): 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30.

Odhodi z Opčin (za Prosek): 7.45, 8.45, 9.45, 10.45, 11.45, 12.45, 13.45, 14.45, 15.45, 16.45, 17.45, 18.45, 19.45, 20.45.

Odhodi s Proseka (za Opčine): 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.

Cena: Opčine - Bazovica 100 lir
Opčine - Prosek 100 lir

Proga Opčine - Repentabor

Odhodi z Opčin (za Repentabor): 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Ohodi z Repentabra (za Opčine): 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30.

Cena: Opčine - Repentabor 100 lir
Repentabor - Opčine 100 lir

Važna sklepa občinskega odbora

Tržaški občinski odbor je sprejel na svoji zadnji seji dva važna sklepa. Predvsem je odobril nasprotne pripombe, ki jih je dala posebna komisija na ugovore zasebnikov proti zakonu št. 167, to je proti načrtu občinskega sveta za pospeševanje gradnje ljudskih stanovanj v predmestjih. Gre za področja v Rocolu, pri S.M.M. Spodnji, v Rovtah, pri Sv. Soboti in pod Kolonkovcem. S tem odobritvijo postane načrt dokončen in ga bodo poslali ministrstvu javnih del, da izda ustrezni odlok. To je drugi načrt, dodan k prvemu, ki predvideva zgraditev 3000 ljudskih stanovanj.

Z drugim sklepom pa so nakazali 28 milijonov lir za nakup zemljišč blizu rimskega gledališča, kjer bodo zgradili državno umetnostno galerijo.

Posredovanje Dal Masa za zdravstveno oskrbo

Deželni odbornik za delo Dal Mas, ki je zelo zaskrbljen spričo resnega položaja v zvezi z zdravstveno oskrbo v deželi, ki se ni izboljšal, je ponovno pozval predsednike zdravniških zbornic iz Trsta, Gorice in Vidma, naj poskrbe, da se uveljavi sporazum o vzpostavitvi neposredne zdravstvene oskrbe zavarovancev INAM. Dne 11. t.m. je imel odbornik tudi daljši sestanek z ravnateljem INAM v Trstu, s katerim sta razpravljala o položaju tudi v zvezi z ovirami, ki jih postavljajo zdravniške zbornice proti normalizaciji položaja, to je proti ponovni uvedbi neposredne zdravstvene oskrbe.

Urnik trgovin za veliki šmaren

TRGOVINE JESTVIN
Jutri in v ponedeljek zaprte.

MESNICE
Danes odprte od 7. do 13. ure in od 17. do 19. ure. Jutri in v ponedeljek zaprte.

PEKARNE
Jutri odprte do 14. ure. V ponedeljek zaprte.

MLEKARNE
Jutri odprte kot ob nedeljah, v ponedeljek odprte do razprodaje mleka.

POSTNA SLUŽBA
Jutri in v ponedeljek bodo poštni uradi v mestu in v vsej pokrajini zaprti. Na glavni pošti bodo delovali po praznIškem urniku, medtem ko bosta telegrafska in radiotelegrafska služba delovali oba dneva nepretrgoma.

33 dni stavke kamnarjev

Pokrajinska stavka kamnarjev, ki se je pričela 11. julija, traja že 33 dni. Včeraj sta oba sindikata sklenila sporazum s kamnolomsko družbo v Sesljanu, tako da se je položaj v tem kamnolomu normaliziral.

Včeraj sta se Degrassi za CISL in Criscenti za CGIL ponovno sestala z deželnim odbornikom za delo Dal Masom, ki se zanima za rešitev tega resnega spora. Danes ob 8.30 se bodo stavkajoči delavci zbrali na skupščini v Nabrežini.

SINOČI NA CELOVŠKEM VELESEJMU

Tiskovna konferenca predstavnikov dežele

Dr. Marpillero o važnosti udeležbe Furlanije-Julijske krajine

Na posebni tiskovni konferenci, ki je bila sinoči v nekem celovškem hotelu, je deželni odbornik za industrijo in trgovino Marpillero predočil številnim novinarjem udeležbo dežele Furlanije-Julijske krajine na pravkar odprtem XV. mednarodnem «Koroškem sejmu» in najnovejši gospodarski razvoj v naši deželi. Konferenco je organiziralo združenje trgovinskih zbornic iz Furlanije-Julijske krajine, udeležilo pa se je lepo število novinarjev iz štirinajst evropskih držav. Za deželo Furlanijo - Julijsko krajino so bili prisotni odbornik Marpillero, začasni predsednik združenja trgovinskih zbornic grof di Magnago, predstavnik tržaške trgovinske zbornice dr. Gropaiz, načelnik njenega zunanjega trgovinskega oddelka dr. Maurel, član odbora videmske zbornice g. Moretti ter podpredsednik g. Grassilli.

Dr. Marpillero je poudaril zadovoljstvo dežele Furlanije - Julijske krajine, da lahko tudi letos nastopi na mednarodni prireditvi v Celovcu in je podčrtal njena prizadevanja, da bi po svoji moči pripomogla k postopnemu reševanju gospodarskih vprašanj, ki obstojajo med našo deželo in Koroško. To je tudi v skladu, je dodal dr. Marpillero, s splošno italijansko politiko, ki skuša vzpostaviti med narodi in državami vzdušje čedalje popolnejšega medsebojnega sporazumevanja. Samo z organiziranim sodelovanjem — je dodal dr. Marpillero — in s stalnim bdenjem nad medsebojnimi stiki bomo lahko našli mirne rešitve našim okvirnim problemom in predvsem vprašanjem gospodarskega sodelovanja, proizvajalne integracije, razvoja v prometu ter pospešenega kulturnega, umetnostnega, turističnega in športnega sodelovanja. Govornik je nato orisal pomen nedavnega odprtja nove avtoceste, ki veže Trst in Videm čez vozlišče pri Palmanovi, ter je v tej zvezi povedal, da so v teku dela tudi na odseku nove prometne žile v smeri proti Benetkam. Dežela si bo tudi prizadevala, da bi čimprej dokončala izboljševalna dela na državni cesti št. 13, in sicer na odseku, ki gre od Pontebbe do Trbiža odnosno do prevala Predel. Ko bo to delo dokončano, bo končno vzpostavljena primerna povezava med deželo Furlanijo - Julijsko krajino in Srednjo Evropo, promet na tej relaciji pa bo lahko stekel mnogo hitreje kot zdaj, kar bo lahko občutno koristilo nadaljnemu razvoju medsebojnih trgovinskih izmenjav. V deželi Furlaniji - Julijski krajini se zdaj dela tudi na drugih važnih področjih, tako se že dalj časa gradi pomol VII. dalje je ministrski svet v zadnjem času pristal na uresničitev pristaniške ustanove in končno je bilo Trstu prav zadnje dni zagotovljeno finančno kritje zgube Javnih skladišč in dana pristanišču na razpolago potrebna finančna sredstva, tako da bo Trst lahko ponovno zasedel svoje mesto med najvažnejšimi pristanišči v Evropi. V doglednem času, je še povedal dr. Marpillero, bo začela v nižji Furlaniji obratovati nova tovarna za predelavo umetnih in naravnih vlaken, medtem ko se je pred kratkim začel graditi nov obrat za predelovanje kovin. Med drugim pobudami, ki se pravkar uresničujejo na področju dežele, je govornik omenil predvsem skorajšnji začetek obratovanja novega naftovoda na Bavarsko. Za dr. Marpillerom je spregovoril še predsednik videmske trgovinske zbornice, dr. di Magnago, nakar je sledila živahna razprava, v katero so posegli vsi prisotni novinarji.

V tramvaju je padla

66-letna gospodinja Luigia Marocco por. Debernardi iz Ul. Valentini 40 je včeraj zjutraj pri Portičih komaj stopila v tramvaj proge št. 6, ko se je ta premaknil, da je ženska izgubila ravnotežje in padla na zadnji ploščadi. Pri padcu se je Maroccova pobila po levem kolenu in levi rami. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so ji dali prvo pomoč. Okrevala bo v 5 dneh.

Prireditve na gradu in na morju

Jutri ognjemet v torek Hollyday v četrtek Romuni

Luči na gradu Sv. Justa so se ugasnile po zadnji predstavi Aide, vendar se bodo ponovno prižgale v torek, ko bomo imeli v gosteh kralja rocka Johnyja Hollydaya s svojim živahnim in predvsem glasnim dvajsetčlanskim orkestrom. Nastopa Hollydaya, ki se bo začel ob 21.15, ne bodo ponovili.

V četrtek 18., v petek 19. in v soboto 20. t.m. se bo predstavil tržaškemu občinstvu romunski državni ansambel, ki bo nastopil z zelo pestrim varietejskim sporedom. Romuni so na pariški olimpiadi za tovrstne skupine s svojimi pevci, akrobati, plesalci itd., celo prekosili sicer fantastične Američane, in osvojili zlato palmo.

Za nastop Hollydaya so vstopnice že v prodaji v Pasaži Protti (UTAT, tel. 36-372 in 38-547), medtem ko bodo vstopnice za prireditev Romunov v predprodaji v ponedeljek.

Jutri pa bo drugi del mednarodnega festivala v ognjemetu. Tokrat se bo z valobrana predstavilo s fantastičnimi risbami na nebu osebje podjetja Francesco D'Addario iz Francavilla al mare (Chieti), ki je 1964. leta osvojilo na evropskem festivalu v Sao Sebastianu prvo mesto. Nedeljski ognjemet, ki bo trajal nepretrgoma pol ure, se bo začel ob 21.15.

Viktor Zobec iz Boljunca — nasproti šole — je odprl **OSMICO** — toči belo in črno vino

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 12. avgusta 1966 se je v Trstu rodilo 21 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 56-letna Flora Anastasi por. Coppola, 89-letna Rosina Milic vd. Seifert, 69-letna Francesca Schole por. Fait, 54-letna Elda Sabatini por. Pirano, 68-letna Ludmilla Rebek, 83-letni Percea Gabrieucig vd. Benedetti, 82-letni Giovanni Fattor, 66-letna Primina Giacometti por. Ferri, 83-letna Giuseppina Polli vd. Vatti, 69-letna Maria Ferfila por. Pieri, 74-letni Gabriele Miconi, 84- letna Giovanna Ban vd. Fischetti, 60-letni Antonio Novel.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
Godina, Trg sv. Jakoba 1; Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Al Due Mori, Trg Unità 4; Nicoli, Skedenjska ulica 80.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
Giusti, Ul. Bonomea 93; dr. Rossetti, Ul. Combi 19; dr. Signori, Trg Ospedale 8; Tamaro in Neri, Ul. Dante 7.

LADJE V PRISTANIŠCU

Carso, Belluno, L. Lauro, Quirinale, Isonzo, Luca Speat, S. Caboto, A. Volta, Polluce, Saipa II, Sardatlantic, Oceanus, Monte Berico, Eugenio C., Aquarius, N. Montanari (It.), Savudrija, Primosten, N. Tesla (Jug.), Al Fares (Liban.), Marimar (Sp.), Georgios, Myrsini (Gr.), Old Oak, Andarin (Pa.), Koll (No.), H. Horn (Ge.), Hemussite (Bulg.), G. Garibaldi (SZ), H. Lage (Bras.), Tano River (Gh.), Skenderbeg (Al.), King Peleus (Li.).

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, je vpisovanje za šolsko leto 1966-1967 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25. septembra 1966. Navodila za vpisovanje so razvidna na oglasni deski v zavodu.

Razna obvestila

POKOJNINA ZA TRGOVCE, GOSTILNIČARJE IN PODOBNE KATEGORIJE

Tajništvo Slovenskega gospodarskega združenja obvešča tiste, ki želijo vložiti prošnjo za pokojnino, naj se zglasijo na njegovem tajništvu, kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila vsak dan od 10. do 12. ure.

Mali oglasi

ODVETNISKA pisarna išče izurjeno tipkarico. Nastop službe takoj. Ponudbe na upravo lista «PD».

V MILANU

so v prodaji pri:

CASIROLI — Piazza Duomo 31
tel. 80.66.74

PRIMORSKI DNEVNIK
DELO
Politika
Vjesnik
Borba
Tovariš
Pavliha

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792

NOVO:
Copić:
LJUBEZEN IN SMRT 2300 lir

Gledališča

Miramarski grad. «Lučі in zvoki». Drevi ob 21,30 in ob 22,45 dve predstavi v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

Kino

Nazionale 16,00 «Agente segreto 777 invito ad uccidere» Eastmancolor. Helene Chanel, Claude Lange.
Excelsior 16,00 «Per favore chiudete le persiane» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16,00 «El Tigre» Technicolor. Gloria Grahame, Chuck Connors.
Eden 15,30 «Non sono un'assassina» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16,00 «I pugni in tasca» Paola Pitagora, Marino Mase. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16,30 «Uccidete Johnny Ringo» Technicolor. Greta Polyn, Brett Hasley.
Filodrammatico 16,30 «Agente 777 operazione mistero» Technicolor. — Mark Damon.
Aurora 17,00 «La legge del più forte».
Cristallo 17,00 «Quattro dollari di vendetta» Technicolor. Robert Wood.
Garibaldi 16,30 «Missione Caracas» Rod Carter, Mirella Manni. Technicolor.
Capitol 16,00 «Nessuno mi può giudicare» Caterina Caselli, Fabrizio Moroni, Laura Efrikian, Alberto Terrani.
Impero 16,30 «Come svaligiammo la Banca d'Inghilterra».
Moderno 16,30 «Un dollaro di onore» Technicolor. John Wayne.
Vittorio Veneto Revija kriminalnih filmov. 17,00 «S.77 spionaggio a Tangeri» Prepovedano mladini pod 14 letom.
Astra 16,30 «L'arte di amare».
Ideale 16,30 «Rancho Bravo» Technicolor. James Stewart.
Abbazia 16,30 «James Tont operazione DUE» Lando Buzzanca.
LETNI KINO
Satellite 21,15 — blagajna ob 20,30 «I figli del leopardo» Technicolor. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia.
Paradiso 21,00 — blagajna ob 20,30 «West Side Story» Pancolor. Natalie Wood, Richard Beyner, Russ Tamblyn.

Izleti

SPD TRST javlja, da zaradi stav. ke avtobusov, ne bo izleta na Triglav - Vršič - Trento.

PO OBČUTNEM SKRČENJU LANI

Precejšen porast blagovnega prometa po železnici v Trst

V prvih šestih mesecih je dosegel promet v obeh smereh 974.344 ton - Na prvem mestu je Avstrija

Po padcu, ki ga je zabeležil lansko leto, se je blagovni promet po železnici v Trst in iz Trsta v prvem letošnjem polletju nekoliko popravil. V prvih šestih mesecih leta 1964 je namreč znašal 1,032.848 ton (tudi v istem razdobju leta 1963 je promet prekoračil milijon ton), lani pa je zdrknil na 804.924 ton ter je s tem izkazal izgubo čez 200.000 ton. V prvem polletju letos se je promet ponovno dvignil za okoli 170.000 ton, ter je dosegel 974.344 ton. Dovoz blaga iz zaledja je letos ostal praktično neizpremenjen v primerjavi z lanskim letom (lani 364.531, letos 364.337 ton), dvignil pa se je odvoz, in sicer od 440.393 na 610.007 ton.

Posamezne države so prispevale k letošnjemu prometu z naslednjimi deleži:

PROMET V PRVEM POLLETJU
(v tonah)

	Dovoz	Odvoz	Skupaj
Avstrija	146.765	160.340	307.105
Italija	111.370	116.747	228.117
Češkoslovaška	20.755	208.188	228.943
Zah. Nemčija	33.236	54.517	87.753
Jugoslavija	22.669	22.632	45.301
Švica	11.749	20.519	32.268
Madžarska	7.191	19.948	27.139
Druge države	10.602	7.116	17.718
Skupaj	364.337	610.007	974.344

Kakor je razvidno iz razpredelnice, je največji del prometa po železnici odpadel na Avstrijo (307.000 od skupnih 974.000 ton) na drugem mestu je Italija, na tretjem pa skoraj z enakim obsegom prometa Češkoslovaška. Jugoslavija zavzema četrto mesto s 54.000 tonami, na ostale zaledne države, pa so odpadle znatno manjše količine prepeljanega blaga.

Železniški promet v smeri proti Trstu sestavljajo predvsem postavke les (v prvem polletju 37.813 ton, medtem ko je znašal lanski promet 45.223 ton), papir (letos 30.315, lani 23.437 ton), premog in druga trda goriva (letos 23.677, lani 8.958 ton), železarski izdelki, stroji, avtomobili, šamotna opeka, magnezij itd.; kosovnega blaga pa so v prvem polletju našteli 8.372 ton, medtem ko je znašal promet v okviru te postavke v ustreznem razdobju lanskega leta 8.544 ton.

V odvozu po železnici daleč prevladujejo železne rudnine (letos 177.971, lani v istem razdobju 113.568 ton), preostali promet pa je bil letos razdeljen med številne postavke, med katerimi naj navedemo samo najvažnejše, in sicer koruzo, sladkor, vino, petrolej, kavo, les, sadje, zelenjavo in železne odpadke.

Dovoz lesa iz zaledja obsega predvsem pošiljke iz Avstrije. Ta je odpremila po železnici v Trst v prvih šestih mesecih letos 23.424 ton rezanega lesa; iz drugih držav prihaja znatno manj blaga: iz Jugoslavije na primer 9.248 ton, iz Češkoslovaške 3.468 itd. V prvem polletju so pripeljali z železnico 687 ton lesa, iz Italije, po nekaj pošiljk pa je v tem času prispelo še iz Švedske, Zahodne Nemčije, Madžarske in Romunije.

Prvi sestanek deželne komisije za strokovno usposabljanje

Včeraj zjutraj se je prvič sestala deželna komisija za strokovno usposabljanje delavcev, ki jo predvideva deželni zakon št. 35 od 31. decembra 1965. S tem zakonom je hotela dopolniti deželna državne zakone, ki urejajo to zadevo. Na seji je odbornik za delo Dal Mas poudaril važnost nalog komisije ter je obširno govoril o položaju v strokovnem usposabljanju delavcev v deželi.

Ranil se je z drobci stekla

Na ortopedski oddelek so včeraj zjutraj s prognozo okrevanja v 8 dneh sprejeli 20-letnega natakarja Domenica Massimija iz Ul. Slataper 16 zaradi več urezov po dlani leve roke. Massimi je povedal, da je malo prej odpiral neka vrata v restavraciji kopališča «Ausonia», kjer je zaposlen. Na vratih je bilo razbito steklo in drobci so padli iz okvira ter ga ranili. Massimija so v bolnišnico prepeljali z rešilnim avtom.

Kradli sta v veleblagovnici

Agenti s komisariata na Trgu Dalmazia so predvčerajšnjim aretirali 48-letno Ernestino Kociper por. Sušnik iz Kepetove ulice 8 v Ljubljani in njeno 19-letno hčer študentko Jasno zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami. Obe ženski so policisti že pospremili v zapor.

Kociperjeva in njena hči sta v četrtek prišli v veleblagovnico Standa, kjer ju je premamilo razstavljeno blago. Začeli sta segati po razstavljenih predmetih in jih tlačiti v torbo. Tako sta pokradli dva para gumijastih vložkov za čevlje, platneno vrečico, vrečico naftalina, tri pare ženskih nogavic, krtačo za obleko, par ženskih rokavic, ovratno ruto in še več predmetov iz plastike v skupni vrednosti 10.700 lir. Ženski sta se nato približali blagajni in hoteli plačati samo ogledalce. Toda pri njunem nepoštenem početju so ju zapazile prodajalke in obvestile paznika, ki je poklical policijo. Ko sta Kociperjeva in njena hči stali pri blagajni, so prišli policisti in ju aretirali. Odpeljali so ju na komisariat na zaslišanje, nato pa v zapor.

Prekršil je predpise policijskega nadzorstva

Predvčerajšnjim zjutraj so agenti letečega oddelka na Trgu Cavana aretirali 52-letnega Mattea Grisona brez stalnega bivališča, ki je bil pod posebnim nadzorstvom policije. Grison se je pregrešil proti nadzorstvu, ki ga je v njegovem primeru odredilo tržaško kazensko sodišče, zato so policisti Grisona prijeli in ga prijavili sodišču. Pospremili so ga nato v zapor.

Avto padel v morje

V miljskem pristanišču je včeraj zjutraj padel v morje avtomobil. Bilo je okrog 8. ure, ko se je 29-letna uradnica Elda Terakis iz Ul. Ireneo della Croce 4 z avtom fiat 500 TS 54803 pripeljala v Milje in ustavila vozilo približno 3 metre pred robom pomola. Izstopila je, ker je hotela nekaj kupiti, toda pozabila je potegniti ročno zavoro.

Komaj se je Terakisova oddaljila, se je avto, ki je stal na položnem cestišču, začel pomikati proti robu pomola. Še predno je Terakisova mogla kaj storiti je avto štrbunknil v morje. Na srečo je tam blizu stal motorni čoln policije, zato so agenti hitro pripluli k avtomobilu, ki je še vedno plaval na površju ter ga privezali. Prihiteli so nato gasilci in s pomočjo žerjava dvignili vozilo iz vode. Terakisova je potem sama poskrbela, da so njen avto odvlekli v mehanično delavnico.

PREDEN GRESTE NA DOPUST NAROČITE SE NA

PRIMORSKI DNEVNIK

POŠLJEMO VAM GA V KATERI KOLI KRAJ, TUDI V INOZEMSTVO!

Telefonirajte na štev. 37-338

15-DNEVNA NAROČNINA L 500

KMEČKA ZVEZA, ZVEZA MALIH POSESTNIKOV IN KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU

PRIREJAJO V DNEH 27. IN 28. AVGUSTA 1966 AVTOBUSNI

IZLET V PTUJ IN LJUBLJANO

združen z ogledom Kmetijskega kombinata Ptuj in mednarodne vinske razstave v Ljubljani

CENA 7.800 lir na osebo. Kdor nima svojega potnega lista doplača 500 lir.

POLEG TEGA BO DNE 28. AVGUSTA PRIREJEN ENODNEVNI AVTOBUSNI

IZLET V LJUBLJANO NA MEDNARODNO VINSKO RAZSTAVO

Cena izleta je 2.800 lir in vsebuje: vožnjo do Ljubljane in nazaj, kosilo v Ljubljani, vstopnico na razstavišče in bone za pokušnjo vin ter mrzli prigrizek na razstavišču.

Vpisovanje na sedežu Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ul. Geppa 9 v dopoldanskih urah.

V dolinski občini vpisujejo: DOLINA: gostilna pri Lovreku. BOLJUNEC: Pekarna Ota. BORŠT: Ljubi Petaros. RICMANJE: gostilna pri Zdenki.
V nabrežinski občini vpisujejo: NABREŽINA — gostilna Grilanc; CEROVLJE — v gostilni pri Lini.
V tržaški občini vpisujejo: BAZOVICA — Alojz Križmančič (št. 70) in Ivan Čač (št. 131); PADRIČE — Rafael Grgič; OPČINE — trgovina Škabar. Za PROSEK - KONTOVEL — pri Boženi na Proseku št. 176; KRIŽ — gostilna De Lorenzi.

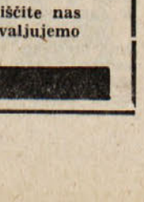
Vpisovanje za dvodnevni izlet se zaključi v torek, 16. t. m.

URARNE in ZLATARNE SEDMAK

- **TRST** Viale XX Settembre 16 tel 96016
- **NABREŽINA** (center)
- **SESLJAN** (center)

ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

STROGI UKREPI ZA VELIKI ŠMAREN

Nedisciplineranim vozačem bodo odvzeli vozna dovoljenja

Služba nujne zdravniške pomoči na cestnih vozliščih

Avtomobilisti, v teh dneh, ko vsi zapuščajo mesto, ko se družine podajajo v hribe ali na morje, bodite previdni. Upoštevajte prometna pravila, ne izsiljujte prednosti, ustavite se pri znaku «Stop», vozite po desni strani ceste in predvsem vozite previdno! To je naše opozorilo, ker bi radi, da bi vsi srečno preživeli počitnice in praznike. Za nesramneže in predrzneže pa bo poskrbela policija. Javili smo že o široko zasnovani «akciji veliki šmaren». V teh dneh bodo vse policijske in karabinjerske sile na cestah in bodo brez usmiljenja kaznovale vsak prekršek. Letos bodo agenti prometne policije posebno strogi in bodo tistim, ki bodo zagrešili hujši prestopek, kratkomalo odvzeli na kraju samem šofersko dovoljenje. Prefektura pa bo imela ves čas «akcije veliki šmaren» odprt urad z dnevno in nočno službo za odvzem šoferskih dovoljenj.

Tudi dežela bo prispevala svoj delež k «akciji veliki šmaren». Deželni odbornik za higieno in zdravstvo Nardini je sporazumno s poveljstvom divizije Mantova, s cestno policijo in z deželnim odborom Rdečega križa uredil službo prve pomoči na cestah. Omeniti je treba, da je deželni podpredsednik dr. Giacometti že v sredo podpisal odlok o stalni službi prve pomoči na naših cestah. V pričakovanju tega novega zakona, pa so za časa velikega šmarna uredili na najbolj prometnih vozliščih središča za prvo zdravniško pomoč z rešilnimi avtomobili, ki bodo na razpolago za hiter prevoz v najbližje bolnišnice, kjer so tudi ojačili službo.

Ti centri bodo v Sesljanu, Červinjanu in Muzzani in bodo nepretrgoma delovali od danes do 16. t.m. Slika kaže center za prvo pomoč pri Sesljanu, kjer je bil včeraj le premični žerjav tržaškega avtomobilskega kluba. Danes pa bo nastopilo službo tudi osebje Rdečega križa.

Felszegy izročil nov trajekt

Ladjedelnica Felszegy v Miljah je te dni izročila naročniku danski pomorski družbi «Det Forenede Damskibs Selskab» iz Kjöbenhavna 1120-tonsko trajektno ladjo «United». Gre za 79.50 m dolgo, 14.70 m široko in 9.20 m visoko

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

VESTI Z ONKRAJ MEJE

V Izoli so odprli avtocamp za 180 šotorov in avtomobilov

Avtocamp je opremljen z vsemi sodobnimi napravami - Višek turističnega prometa v Istri

V sredo dopoldne so odprli v Izoli avtocamp, ki sodi med najsodobneje urejene tovrstne objekte na Jadranski obali. Slovesne otvoritve so se udeležili predstavniki krajevnih in republiških oblasti ter večje število turističnih delavcev. Uvodni govor je imel direktor izolskega podjetja «Jadranka» Franc Brankovič, svileno vrvico ob vhodu v avtocamp pa je prerezal predsednik izolske občinske skupščine Viktor Korenčan.

V novem objektu bo prostora za 180 šotorov in za prav toliko avtomobilov. Restavracijski bife ima nad 160 zunanjih sedežev majhno trgovino z raznimi prehrambenimi predmeti, ki jih potrebujejo turisti za sproti, moderno kuhinjo itd. Obiskovalci avtocampa bodo prijetno presenečeni zlasti nad številnimi sanitarijami (kopalnice s tuši, umivalnice frizerski salon itd.).

Avtocamp leži ob glavni cesti nasproti Mehanotehnike, oziroma ob odcepu ceste, ki pelje mimo bencinske črpalke v Izolo. Delovni kolektiv izolske «Jadranke» ki je prevzel objekt v upravljanje, si je močno prizadeval, da bi bili gostje čim bolj zadovoljni. Inž. arhitekt Zdravko Leskovic, ki je pripravil projekt, je v enaki meri upošteval tako estetsko kakor funkcionalno plat novega objekta.

Ob avtocampu so uredili 400 m dolgo plažo, ki jo bodo še izpopolnili. Ureditev čistilnih naprav je zagotovljena, prav tako pa nameravajo navoziti pesek. Predvidena je tudi razsvetljava avtocampa.

* * *

V sredo dopoldne je prispel v Koper bavarski minister za gospodarstvo in promet dr. Otto Scheder. Podrobno si je ogledal pristanišče in se zlasti zanimal, kakšne so možnosti v zvezi s predelavo plina iz tekočega stanja v plinasto in potem za transport tega plina po naftovodu. Kakor je znano, se številne evropske države zanimajo za naftovod, ki bi peljal iz koprskega pristanišča preko Slovenije v Avstrijo, v CSR in na Bavarsko. Minister Scheder je v razgovoru z novinarji izrazil zadovoljstvo nad vsem, kar je videl. Razen pristanišča si je ogledal tudi nekatere turistične objekte na koprski obali in Postojnsko jamo.

Razgovorov z bavarskim ministrom so se udeležili član izvršnega sveta Slovenije Drago Flis, republiški tajnik za gozdarstvo Cveto Kobal, predsednik koprske občine Dušan Barbič, glavni ravnatelj cinkarne Celje inž. Drago Ceh, ravnatelj koprskega pristanišča Danilo Petrinja, ravnatelj podjetja UNION GAS Peter Zupančič ter predstavnik zvezne gospodarske zbornice Dinko Tomičič.

Na koprski obali je turistični promet dosegel višek. Gostinske zmogljivosti so v celoti zasedene, v glavnem pa tudi zasebne turistične sobe. Na koprskih cestah je izredno gost promet. Največ je seveda jugoslovanskih in italijanskih vozil, vmes pa so tudi tujci iz vseh evropskih dežel, med njimi še kar pogosti turisti iz Češkoslovaške, Madžarske, Romunije in Bolgarije.

Samo v Portorožu in v Piranu letuje po hotelih počitniških domovih in po avtocampih nad 15 tisoč domačih in tujih turistov. To število pa je še znatno večje, če prištejemo goste, ki bivajo pri svojih sorodnikih. Nekateri avtocampi so tako prenapolnjeni, da turisti postavljajo šotore izven njih.

Turistični delavci računajo, da bo višek turističnega prometa okrog 15. avgusta, ko pričakujejo še povečan prihod gostov iz Italije. Te dni pripravljajo tudi več prireditev, glavna bo seveda v soboto v Portorožu, ko bo na sporedu tradicionalna portoroška noč. Ob tej priložnosti bodo izvolili mis turizma Slovenije in Istre pri glasbeno zabavnem sporedu pa bodo sodelovali italijanski pevec zabavnih melodij Little Tony, ansambel Paloma in orkester Vinka Horvata iz Portoroža.

Goriško-beneški dnevnik

MESTNA KONFERENCA KOMUNISTIČNIH SVETOVALCEV

Občinska uprava naj čimprej skliče gospodarsko konferenco o razvoju Gorice

Stališča KPI do važnih sklepov, sprejetih med zadnjim zasedanjem občinskega sveta, so pojasnili svetovalci odv. Battello, prof. Bonnesova in Miladin Černe

Skupina občinskih svetovalcev KPI v Gorici odv. Battello, prof. Bonnes in Miladin Černe so imeli prejšnji večer v dvorani hotela Al Corso v Gorici konferenco o opravljenem delu svetovalske skupine med zadnjim zasedanjem.

Odvetnik Battello je navedel razloge, zavoljo katerih so v občinskem svetu nasprotovali ustanovitvi konzorcija za industrijski razvoj Gorice. Svetovalec je dejal, da bi bilo dovolj, če bi upoštevali navodila izdelovalca regulacijskega načrta prof. Piccinata ter izdelali podrobne načrte, na osnovi katerih bi bilo mogoče doseči industrijsko izgradnjo.

Komunistična skupina se strinja z osnovnimi smernicami regulacijskega načrta, na osnovi katerih ima Gorica možnost razvoja v trgovini in prometu, vendar ne odobrava nekaterih izbir, med katerimi je na primer lokacija industrijske cone med Standrežem in Sovodnjami.

Kar zadeva izgradnjo avtomobilske ceste je odv. Battello navedel polemiko v občinskem svetu med KPI in PSDI zaradi nasprotovanja socialdemokratskega svetovalca izgradnji odcepka avtomobilske ceste Villesse-Gorica. Obenem je napovedal predlog zakonskega osnutka komunističnih deželnih svetovalcev za takojšnjo uporabo naprejšnje dveh milijard lir za izgradnjo objekta.

Svetovalec je svoj govor zaključil s pozivom občinski upravi, naj čimprej skliče mestno gospodarsko konferenco, na kateri naj se sprejmejo odločitve, kakšna hočemo naj bo Gorica, na kakšne gospodarske vire naj se oslanja in kakšni ukrepi naj se sprejmejo, da se bo samostojno razvijala.

Svetovalka prof. Bonnes je kritizirala sklep o načinu nove odmere družinskega davka, ker se je večina odpovedala pravici od leta 1962, da s primernimi sredstvi dožene višino prejemkov občanov z nestalnimi prejemki.

Svetovalec Miladin Černe je govoril o vprašanjih slovenske manjšine, ki še vedno čaka na vrsto ukrepov za svojo zaščito, obenem pa je prikazal resnost stanja v Gorici zaradi počasnosti v carinjenju blaga, zavoljo česar številni operaterji zapuščajo Gorico in opravljajo carinjenje raje v Trstu ali Trbižu. Resno nevarnost v pomanjkljivosti carinskega delovanja je spoznal tudi občinski svet, ki je soglasno odobril resolucijo za odpravo preprek v carinskem poslovanju.

Urnik trgovin za veliki šmaren

Za letošnji veliki šmaren, ki bo v ponedeljek, se bodo trgovine vseh občin goriške pokrajine, razen občine Gradež in okrožja Tržič, ravnale po naslednjem urniku:

DANES, 13. AVGUSTA: vse trgovine so lahko odprte do 20. ure, mesnice bodo odprte tudi popoldne od 17. do 20. ure, pekarne bodo odprte ves dan.

JUTRI, 14. AVGUSTA: vse trgovine bodo zaprte ves dan. Odprte bodo mesnice od 6.30 do 11. ure, trgovine s sadjem in zelenjavo od 8. do 12. ure in dežurna cvetličarna Reichmann. Pekarne bodo spekle dvojno količino kruha, prodajalne kruha in mleka pa bodo prodajale blago tudi za naslednji dan in bodo odprte samo dopoldne. Ker so zaradi občinskega patrona v torek trije zaporedni dnevi, bodo lahko trgovine z jestvinami odprte ves dopoldan do 13. ure.

PONEDELJEK, 15. AVGUSTA (veliki šmaren): vse trgovine bodo ves dan zaprte, izjemo bodo tvorile cvetličarne, ki bodo odprte od 8. do 13. ure.

TOREK, 16. AVGUSTA: zaradi praznika goriškega patrona bodo tudi trgovski lokali ves dan zaprti, izjemo bodo tvorile mlekarne in pekarne z dopoldansko prodajo blaga in mesnice, ki bodo odprte od 6.30 do 11. ure.

Obvestilo INAM

Upravni svet INAM je 6. avgusta sprejel nova določila o splošni zdravniški pomoči na osnovi sporazuma, doseženega pred dnevi s predstavniki zdravnikov.

S tem dejanjem, ki sledi ratifikaciji sporazuma s strani vsedržavnega sveta pokrajinskih zdravniških zbornic, se izpopolnjujejo zahtevane obveznosti za takojšnjo uvedbo neposredne zdravniške pomoči.

S tem v zvezi je splošno ravnateljstvo INAM dalo zagotovilo pokrajinski zdravniški zbornici v Gorici za izplačilo zaostankov za obdobje 1. julij 1965 — 18. april 1966 po 300 lir za vsakega zavarovanca, kakor tudi v najkrajšem času za izplačilo za petdnevno prekinitev dela zaradi agitacije v mesecu aprilu.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Skoraj 900.000 lir za popravilo občinske tehtnice v Štandrežu

V pročelje zgradbe na trgu pred stolnico, kjer je nekaj časa bival Josip Tominc, bodo vzidali spominsko ploščo

Pod predsedstvom župana se je sestal občinski odbor. Ob začetku seje so se sporazumeli, da nakupijo zimske uniforme občinskim uslužbencem in bodo v ta namen potrošili 4.2 milijona lir; uredili bodo tudi parkirišče na Senenem trgu (Trg Julia).

Na predlog odbornika De Simona so odobrili proračun za ureditev razstave del Josipa Tominca, ter vzidavo spominske plošče v poslopje na trgu pred stolnico, kjer je nekaj časa bival pokojni slikar. Odobrili so nekaj ukrepov, ki zadevajo trošarino, ter sklenili predlagati občinskemu svetu, naj odobri podaljšanje najemninske pogodbe za poslopje v Drevoredu 20. septembra, kjer je italijanski licej.

Na predlog odbornika Candussija so sprejeli odločitve glede osebja ter prispevali 23.000 lir za zavarovanje vojaških avtomobilov, ki so vozili med stavko šoferjev linijskih avtobusov.

Na predlog odbornika Lupierija bodo potrošili 870.000 lir za popravilo javne tehtnice v Standrežu, kolavdacijo tlakovanja Ul. Cocevia in asfaltiranje Ul. Gallina.

Na predlog odbornika dr. Tomassicha so sprejeli v Dom počitka večje število oseb, neki bolnici, za katero skrbi občina, pa so kupili ortopedski steznik. Nadalje so odobrili vrsto izdatkov za bolniške oskrbe. Ob koncu so podaljšali najemninsko pogodbo za mestno kopališče v Ul. Bagni do konca leta 1966.

V Štandrežu so pokopali Genovefo Brajnik-Fefko

Genovefa Brajnik

Ob veliki udeležbi svojcev, vaščanov ter številnih znancev in prijateljev pokojnice so včeraj popoldne položili k večnemu počitku Genovefo Brajnik, Fefko. Žalni sprevod se je razvil izpred hiše žalosti proti vaški cerkvi. Krsto so krasili venci svojcev, prijateljev iz vasi, žena z Oslavja in Pevme, federacije KPI in bivših partizanov.

Po opravljenih cerkvenih svečanostih je žalni sprevod nadaljeval pot proti štandreškemu pokopališču, kjer je domači župnik g. Žorž opravil obredne svečanosti.

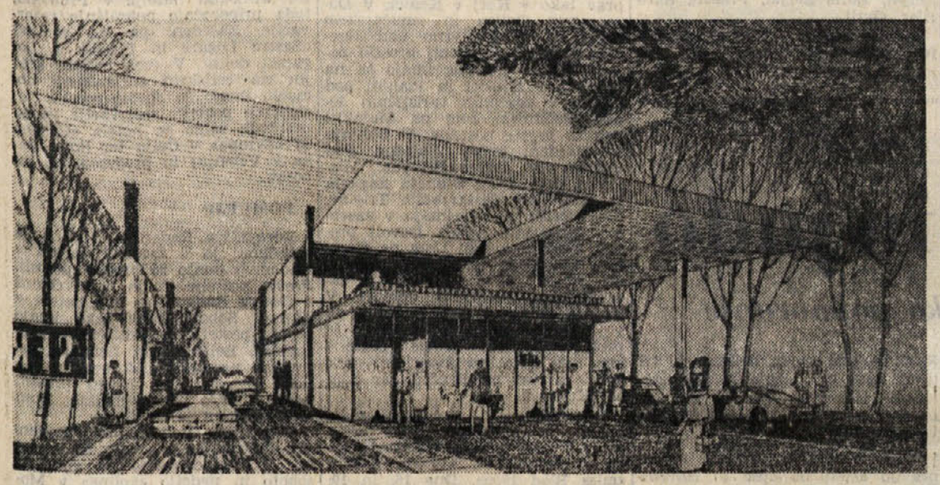
Pri odprtem grobu se je od pokojnice poslovil Ivo Marinčič, ki je orisal svetal lik pokojnice, zavedne in napredne žene. Mi vsi smo z njo izgubili požrtvovalno borko, dijaška mladina pa svojo dobrotnico, saj je pokojnica nabirala po vasi hrano za slovenske dijake. Skrbela je za grobove padlih borcev, za njihovo ureditev, za cvetje ter dostojno počastitev njihovega spomina. Pokojnica je za svoje zasluge med osvobodilno borbo prejela po vojni dve odlikovanji.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pokojne Genovefe Brajnik, Fefke, članice socialistične stranke, daruje goriška federacija PSI 5.000 lir za Dijaško Matico.

NA MEJI PRI ŠENTJERNEJU

V načrtu nov sodoben blok z zgradbami in razširjeno cesto

Že ko se je začelo misliti o nujnosti otvoritve šentjernejskgea bloka tudi imetnikom potnih listov, so na jugoslovanski strani, zavedajoč se, da zaradi povečanega prometa obstoječe naprave ne bodo zadostovale, začeli misliti na gradnjo novega objekta. Invest biro v Kopru je dobil nalogo, da prouči najboljšo možnost ureditve novega bloka. Po dolgem študiju, zavedati se je namreč treba, da je preozka cesta delala največ preglavic, so v Invest biroju pripravili vso potrebno dokumentacijo. Seveda so se morali prej pogovoriti z odgovornimi organi na italijanski strani, da bi več ali manj usvojili podoben načrt gradnje ne samo stavbe, temveč predvsem ceste.

Inž. Rudolf Kolenc je po dogovoru z ravnateljem Invest biroja inž. Dragom Aličem in drugimi sodelavci našel brez dvoma zelo primerno rešitev. Nova stavba bi stala približno na istem mestu, kjer je danes nizka hišica. Seveda bodo dimenzije veliko večje in bo nova stavba, kjer bodo nastanjene vse obmejne službe, segala precej proti ovinku. Kot se jasno vidi iz načrta, ki ga objavljamo, bo ob stavbi tako za vhod kot za izhod cesta z dvema stezama, zaradi česar ne bo prišlo niti ob največjem navalu do zastojev.

Stavbo obmejnega prehoda pa bodo dopolnili z drugimi objekti. Na isti črti, samo nekoliko bolj pomaknjena v notranjost, bo poslovalnica Kompasa z menjalnico in s parkirnimi prostori na obeh straneh vhodne in izhodne vpadnice, še naprej pa bo bencinska črpalka.

Celotni kompleks bo precej prostoren, zaradi česar bodo morali najprej razširiti ovinek. Kdaj bodo začeli z deli, še ni znano. Predvidevajo, da brž, ko bo občina razpolagala z denarjem. Seveda bodo morali začeti s cesto in tudi ostala dela bodo potekala tako, da ne bo zastoja v prometu. Ni izključeno, da bodo najprej zgradili poslovalnico Kompasa in črpalko Istra Benza, ker je denar za ti dve zgradbi že na razpolago.

Naj omenimo, da imajo Jugoslovani namen zgraditi moderen blok tudi pri škofijah. Načrti so pripravljeni, maketa novega obmejnega prehoda pa bo že od ponedeljka dalje, vsaj tako so nam zagotovili pri Invest biroju, razstavljena na bloku pri škofijah.

Šaril je v tujem avtu

Agenti letečega oddelka policije so predvčerajšnjim aretirali in prijavili sodišču zaradi poskusa tatvine z obteževalnimi okoliščinami 54-letnega električnega varilca Severina Massimilianija iz Ul. Mazzini 24 ter ga odpeljali v zapor. Massimiliani je v torek zvečer skušal krasti v avtu fiat 600 AR 30930, ki ga je v Ul. Macchiavelli na vogalu Ul. XXX Ottobre pustil 40-letni Eliseo Bruni iz Capolona (Arezzo), Ul. Vittorio Veneto 60.

Bruni je tistega večera parkiral avto in nato odšel v bližnji penzion «Julia» v Ul. XXX Ottobre 5, kjer se je nastanil za nekaj dni. Komaj je Bruni prišel v sobo, je odprl okno, da bi se razgledal po ulici ter presenečen opazil, da je moški, bil je Massimiliani, šaril v notranjosti njegovega avtomobila. Bruni je hitro pritekel na cesto in zasačil Massimilianija ter ga odpeljal na bližnjo poveljstvo mejne policije. Tja so nekaj časa potem prihiteli agenti letečega oddelka in Massimilianija prevzeli v varstvo. Pri pregledu so policisti Massimilianiju v žepih našli ključe, s katerimi je s silo odprl zaklenjena vrata avta. Tat ni utegnil ničesar izmakniti, zato so ga prijavili sodišču zaradi poskusa tatvine.

Nesreča pomorščaka

Na nevrokirurški oddelek bolnišnice so včeraj zjutraj sprejeli 52-letnega pomorščaka Giorgia Bonifacia iz Ul. Tigor 12, ki je vkrcan na motorni ladji «Quirinale» zasidrani pred skladiščem št. 58 v Novem pristanišču. Bonifacio je včeraj zjutraj stal v čolnu ob boku ladje, kjer je odpiral neke varovalke, pri tem pa je zgubil ravnotežje in z glavo udaril v varovalko. Ponesrečenega pomorščaka so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti 8 dni zaradi rane na glavi.

Spotaknil se je

Ko je nosil steklenico sveže vode, se je včeraj zjutraj 56-letni delavec Pietro Fadi iz Venzone (Videm), Ul. Nazionale 27 spotaknil in padel. Pri tem se je steklenica razbila in drobci stekla so delavca ranili po levi podlakti ter mu povzročili tudi kitne poškodbe. Fadi je uslužben pri podjetju «Rizzani» ki ima v zakupu dela za vrtanje predora v Zavljah in je včeraj nosil vodo za svoje tovariše, da bi si pogasili žejo. Ponesrečenca so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Fadi se bo moral zdraviti 20 dni.

Z vespe se je prevrnil

Včeraj ponoči okrog 1.30 se je v Ul. Flavia blizu «Cotonificio S. Giusto» pripetila huda prometna nesreča, katere žrtev je postal 35-letni Srečko «Stanko» Maver iz Boljunca št. 98, ki se je na vespi TS 31445 peljal proti domu. Iz še nepojasnjenih razlogov je Maver zavozil na skrajni desni rob ceste, dregnil z vespo ob rob pločnika in se prevrnil. Pri padcu se je pobil, ranil in porezal po obrazu, glavi in lasišču in nezavesten obležal sredi ceste. Neki avtomobilist, ki je privozil mimo je poklical pomoč in nekaj minut kasneje so Maverja z avtom RK odpeljali v bolnišnico, kjer so ponesrečenca nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo. Na kraju nesreče so potrebne formalnosti opravili agenti cestne policije.

VESTI IZ NOVE GORICE

Preuredili so in razširili gostišče v kromberškem gradu

V kratkem asfaltirana cesta do grada - Združitev «Perle» in «Šampionke»

V soboto je bila v gostišču v kromberškem gradu majhna slovesnost. Namenu so izročili razširjeno in prenovljeno gostišče. Število notranjih sedežev se je več kot podvojilo, saj se je povečalo od 30 na 70. Tako ima sedaj gostišče skupaj z vrtom 110 sedežev. Pozneje pa bodo zunaj uredili prostor še za kakih 50 sedežev.

Velika pridobitev je kuhinja, ki je na novo izdelana in sodobno opremljena. Gostom so odslej na razpolago ne le mrzla, temveč tudi topla jedila po izbiri.

Za ureditev in razširitev gostišča, ki ga je prevzel v najem Alojz Furlan - Milko, je vložilo novogoriško stanovanjsko podjetje nad 10 milijonov starih dinarjev.

S tem je dobila Nova Gorica v njeni neposredni okolici že peti sodoben lokal, ki lahko nudi gostu ne le pijače in mrzle prigrizke, temveč tudi toplo hrano, kar bo omogočilo medsebojno konkurenco v postrežbi in cenah.

Novo gostišče bo v kratkem še bolj dostopno gostom, ker je cestno podjetje že začelo z deli za asfaltiranje ceste Kromberk - Ajševica in bo ob tem asfaltiralo tudi odcep s te ceste do gradu.

Gospodarska reforma, ki terja od sleherne delovne organizacije kar najbolj smotrno gospodarjenje je v marsičem pospešila proces združevanja podjetij s proizvodnimi programi, ki se med seboj dopolnjujejo.

Pred kratkim sta se tudi kolektiva podjetij «Perla» v Piranu in «Šampionka» v Renčah z referendumom izrekla za združitev. «Šampionka» izdeluje varekino, vinski kis in kristalno vodo, v Piranu pa trdo in tekočo parketno pasto ter kreme za čevlje v raznih barvah. V prihodnje bodo ob združenju podjetij razširili proizvodni program, predvsem na pralna sredstva in na nekatere druge proizvode za potrebe gospodinjstva.

Čeprav tudi združeni kolektiv ni velik, saj ima le okoli 90 članov, ustvarja razmeroma veliko proizvodnjo na posameznika, kar jim bo omogočilo, da bodo do konca leta spravile v sklade nad 100 milijonov starih dinarjev.

Opozorilo zveze trgovcev glede upokojevanja

Zveza trgovcev goriške pokrajine je izvedela, da nekatere osebe, ki nimajo s kategorijo nobene zveze, pozivajo trgovce, naj pridejo k njim, da jim uredijo pokojnino. Zato zveza trgovcev sporoča sledeče:

1. zakon o pokojnini, ki ga je odobril parlament zadnje dni julija, še ni bil objavljen v uradnem listu;

2. besedilo zakona predvideva, za pridobitev pravice do pokojnine, uradni vpis — ki se izvrši avtomatično brez kakršnega koli formalnega akta prizadetega trgovca — za tiste, ki so vpisani v bolniško blagajno;

3. za tiste, ki imajo po zakonu pravico do takojšnje pokojnine zaradi dosege predpisane starostne dobe, bo zveza trgovcev objavila potrebna določila, čim bo zakon objavljen in bo znano njegovo dokončno besedilo;

4. Zveza trgovcev bo članom nudila v tem oziru kakršno koli brezplačno pomoč.

Kolektivne počitnice v velikih obratih

V velikih industrijskih obratih v Gorici in v Tržiču so se začele kolektivne počitnice. Tekstilna tovarna v Podgori bo zaprta 14 dni. V vseh večjih podjetjih v Tržiču bodo delo obnovili v ponedeljek 22. avgusta. Vsa poprejšnja leta so v CRDA imeli po dva tedna počitnic, letos pa samo enega, čeprav imajo manj dela od kar so dokončali in izročili lastnikoma ladji «Eugenio C.» in «Warwic Fort». V elektromehaničnih delavnicah so pričele počitnice prejšnjo soboto, zaposlenih je le nekaj delavcev. Tudi v OET bodo začeli z normalnim delom šele 21. avgusta. Od danes naprej bodo za teden dni na počitnicah delavci SEM Detroit. V kemični tovarni Solvay zaradi neprekinjenega proizvodnega ciklusa ne morejo ustaviti dela in zato tudi ne bo kolektivnih počitnic.

Vožnje avtobusov v Gradež in Sesljan

Če bo še trajala stavka na linijskih progah, bodo vozili izredni avtobusi na progi Gorica - Gradiška - Gradež ob 7., 8.05, 9.15, 11.45, 13.15, 20.15, v obratni smeri pa ob 7., 8.05, 12., 13.15, 18.15, 19. in 21.15.

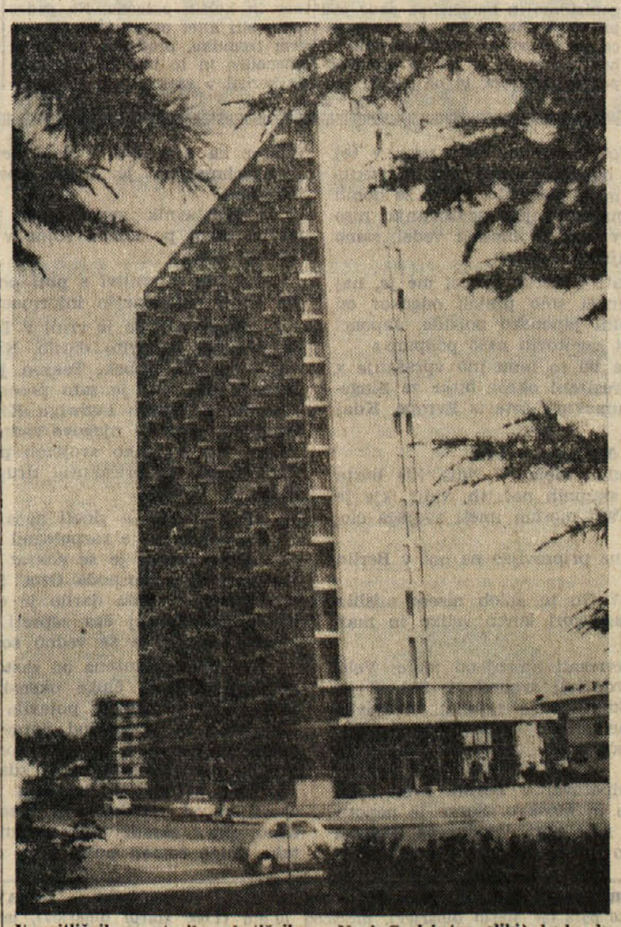
Gorica - Sesljan (morje) ob 8. in 13.30, iz Sesljana (morje) pa ob 12.30 in 19.30.

Trije plesni večeri «pri Mirku» v Grojni

Danes, 13., jutri 14. in v ponedeljek 15. avgusta bo v gostilni «pri Mirku» v Grojni ples s pričetkom ob 20. uri V nedeljo ob 15.30 bo tekmovanje v briškoli za bogate nagrade, v ponedeljek od 17. do 20. ure ples za otroke; zabava se bo zaključila z izvolitvijo lepotice.

Na voljo bodo piščanci, postrvi, raki, briška vina in pivo iz sodčka.

Člani športnega odseka iz Sovodenj čestitajo svojemu podpredsedniku Alojzu Tomsiču ob rojstvu njegove hčerke.

V pritličnih prostorih nebotičnika v Novi Gorici (na sliki) bodo danes dopoldne odprli razstavo izdelkov domače obrti in narodne umetnosti

Tri resne poškodbe

Nesrečen padec priletne ženske - Vagonček mu je zmečkal nogo

Včeraj zjutraj ob 8. uri se je na domačem dvorišču ponesrečila 69-letna Marija Kovic vd. Petejan iz Ul. Rismondo 46 v občini Sovodnje. Zvila si je desno ramo in komolec ter si po vsej verjetnosti zlomila desno zapestje. Ob 14. uri so jo pripeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 30 dneh.

Pri padcu z lestve, po kateri je bil namenjen na seník, se je poškodoval 30-letni kmetovalec Sergio Simčič iz Farre. Zlomil si je levi komolec ter se bo v bolnišnici zdravil mesec dni.

Vagonček je stisnil nogo 32-letnemu delavcu Brunu Filliju iz Krmina. Nesreča se je pripetila v kamnolomu v Zagraju. Hudo ranjenega delavca so odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju za 40 dni. Vagonček mu je zelo zmečkal levo nogo.

Danes pogreb Oskarja Vižintina

Pogreb Oskarja Vižintina iz Sovodenj, ki je v četrtek popoldne umrl v goriški bolnišnici zaradi srčne kapi, bo danes ob 17.45 iz mrtvašnice civilne bolnišnice v Ul. Vittorio Veneto; ob 18. uri se bo pogrebni sprevod razvil izpred cerkve v Sovodnjah na domače pokopališče.

Hud veter v Gorici

V petek zvečer je Gorico zajel hud piš. V trenutku je veter dvignil oblake prahu in listja, premikal je televizijske antene, ropotal z oknicami, razbil šipe na oknih, zmanjkala pa je tudi električna struja.

Veter je polomil tudi nekaj vej, ki so padle na cesto. Gasilci so morali odstraniti drevo, ki se je prevrnilo na Ul. Roma, prav tako tudi v Ul. Rossini, medtem ko so v Ljudskem vrtu nekatere veje nevarno visele nad sprehajališčem in so jih morali odstraniti. V Ul. Diaz so morali odstraniti žleb, ki se je odtrgal.

Na tla je zmetalo tudi nekaj korcev, ki pa k sreči niso povzročili škode niti na ljudeh niti na avtomobilih, ki so bili parkirani ob pločnikih.

Vse je kazalo, da bo prišla nevihta, pa je ostalo samo pri močnem in toplem vetru; skorajda da je veter razpihal še zadnje oblake ter nam prinesel tisto poletno toploto, ki je pravzaprav letos še nismo imeli do včeraj, ko so izmerili kar 32 stopinj in ni izključeno, da ne bo postalo še topleje.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 13. t.m. ob 19.30 uri Cinemascope barvni — avanturistični dramatični film:

DORINGO

Igrajo: ZOM TRYON, HORVE PRESNELL in SENTA BERGER

Kino na Opčinah

predvaja danes 13. t.m. ob 18. uri zabavni film za male in odrasle:

L'ALLEGRA PARATA

(VESELA PARADA)

od WALTA DISNEYA

Kino

Gorica

VERDI, 17.—22.: «Una pistola per Ringo». M. Vood; barvni kinemaskopski film.
CORSO. 17.30: «Upperseven, l'uomo da uccidere». Paul Hubschmid in Karin Dor; italijanski barvni kinemaskopski film.
MODERNISSIMO. 16.30-22.: «Duello nel Texas». Richard Harrison in Mikaela; ital. barvni film.
VITTORIA. 17.15—22.: «I due violenti». A. Scott; italijanski barvni film.
CENTRALE. — Zaprto.

Tržič

AZZURRO. 18.-22.: «Agente 077 — dalla Francia senza amore». S. Connery in E. Summerfield.
EXCELSIOR. 17.30: «Operazione Goldmann». A. Ashly in V. Leigh.
PRINCIPE. 18.-22.: «Perché uccidi ancora?». A. Steffen in E. Stewart; barvni kinemaskopski film.
SAN MICHELE. 19.30-22.: «Giulietta e Romeo»; barvni kinemaskopski film.

Ronke

EXCELSIOR. 19.-22.: «Alle frontiere del Texas». G. Martin in J. Taylor.
RIO. 19.30-22.: «La lunga strada della vendetta. E. Purdon in Marianne Koch; barvni kinemaskopski film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 32,2 stopinje ob 16. uri; najnižja 15 stopinj ob 6.50; povprečne dnevne vlage je bilo 60%.

SOŽALJE

Prosvetno društvo iz Sovodenj izreka globoko sožalje družini in svojcem ob smrti Oskarja Vižintina.

šport šport šport šport šport

SMUČANJE

Smučarji prisiljeni k počitku

Metereologi predvidevajo, da bo danes bolje

PORTILLO, 12. — Zaradi slabega vremena — malo je snežilo in vidljivost je bila zaradi megle slaba — so bili organizatorji prisiljeni odložiti kvalifikacije moškega slaloma na danes, soboto. Odločitev so sprejeli tudi zaradi meteoroloških predvidevanj, ki obetajo za danes odločno izboljšanje.

SLABO VREME V PORTILLU

KOLESARSTVO

PARIZ, 12. — Velika prijatelja sta menda postala Anquetil in Poulidor. Potem ko sta se domenila za sodelovanje na svetovnem prvenstvu sta skupaj začela snemati tudi film. Glavni junak filma je Anquetil, v važni vlogi pa nastopa tudi Poulidor. Film seveda govori o Anquetilu kot kolesarju.

NA IGRAH COMMONWEALTHA

V plavanju in atletiki odlični rezultati

KINGSTON, 12. — Še en svetovni rekord je padel med plavalnim tekmovanjem na igrah Commonwealtha. Postavila ga je Avstralija v štafeti 4x110 jardov prosto s časom 3'35"6. Prejšnji rekord je z 3'38"1 pripadal od avgusta 1965 Vzhodni Nemčiji. Najboljši plavalec v ekipi je bil Wenden, ki je prvi del proge preplaval v 53"7 in samo za eno desetinko sekunde zgrešil svetovni rekord Wieganda (Vzhodna Nemčija). Z letečimi starti so dosegli Ryan 53"7, Dickson 53"7 in Windle 54"4. Še prej so Avstralci doživeli hudo razočaranje. Na progi 4x110 jardov mešano so prvi prispeli na cilj, zaradi prezgodnje menjave pa so bili diskvalificirani. Krivec je bil Wenden, ki je v zadnji predaji skočil v vodo prej ko se je njegov rojak Dunn dotaknil roba. Wenden je svoj del proge preplaval v izrednem času 52"9.

V atletskem programu se je najbolje izkazal Mottley, ki je 440 jardov pretekel v izrednem času 45"2 (ali 44"9 na 400 m). Odličen čas 20"7 je v teku na 220 jardov dosegel Allotey (Ghana), dvojno zmagoslavje pa sta dosegla Nigerijca Igun in Ogan v troskoku z odličnim rezultatom 16,40 m in 16,08.

Italijanski atleti v Trstu

V Trst je včeraj popoldne prispela italijanska državna atletska reprezentanca, ki se bo jutri in v ponedeljek v Celju srečala z Bolgarijo in Jugoslavijo. V reprezentanci ni znanih sprinterjev Ottoline in Beruttija. Prvi mora odpotovati na neko večje tekmovanje v London, drugi pa je poškodovan.

Poleg reprezentantov potuje v Celje tudi večja skupina mlajših atletov, ki bodo po srečanju odšli na dvotedenski trening v Kranjsko Goro. Italijansko reprezentanco spremljajo trenerji Bononcini, Russo in Calvesi, tehnični vodja Oberweger in podpredsednik FIDAL Brunori.

AVTOMOBILIZEM

SYDENEY, 12. — Jack Brabham je izjavil, da je njegova največja želja, da bi osvojil več svetovnih prvenstev kot Argentinec Manuel Fangio; Brabham je bil že dvakrat svetovni prvak, letos pa bi mu ne smel uiti tretji naslov. Fangio je bil svetovni prvak petkrat.

BOKS

ANKARA, 12. — Turška vlada je povabila svetovnega prvaka Cassiusa Claya naj obišče Turčijo po srečanju z Nemcem Mildenbergerjem, ki bo 10. septembra.

HOKEJ NA LEDU

CORTINA, 12. — V Cortini bo danes in jutri mednarodni turnir v hokeju na ledu za nagrado «Rex». Nastopali bodo Fuessen (Nemčija), Innsbruck (Avstrija) in Cortina Rex (Italija).

ATLETIKA — Jutri in v ponedeljek v Celju

Jugoslavija - Italija - Bolgarija

Zadnja priložnost za dosego norm za EP - Rekordna rezultata za Karisija in Medžimurca?

Za mnoge atlete Italije in Jugoslavije je prišel dan resnice. Jutri in v ponedeljek bo v Celju mednarodni atletski troboj moških reprezentanc Italije, Bolgarije in Jugoslavije in prav v ponedeljek 15. t.m. bo zapadel zadnji rok za dosego minimalnih norm za nastop na evropskem prvenstvu v Budimpešti.

Atleti, ki še niso dosegli norme, ali morajo norme in dobro formo potrditi bodo tekmovali bolj proti uram, metrom in centimetrom kot proti nasprotnikom. Žal rezultatov Bolgarov bolje ne poznamo, ker letos še niso veliko nastopali, imajo pa v svoji vrsti nekaj odličnih atletov, ki spadajo med najboljše v Evropi. Mislimo predvsem na Hlebarova (skoraj 5 m v skoku s palico) in Stojkovskega (povsem stabilnega okoli 16,20 m v troskoku). Možno je tudi, da bo Bolgarija premagala Jugoslavijo, gotovo pa bo Italija najboljša vrsta v Celju.

Italijani so favoriti v tekih na 100, 200 in 400 m, v tekih čez zapreke na 110 in 400 m, v obeh štafetah, v skoku v višino in v metih kopja in diska. Možne so zmage Italije tudi na 800 m in v skoku v daljino, kar bo seveda več kot dovolj za prvo mesto na troboju.

Po slabih rezultatih na državnem prvenstvu v Sarajevu so Jugoslovani v veliki stiski in število gotovih potnikov za Budimpešto je zelo skromno. Za sedaj so gotovi potniki kar trije metalci krogle, ki so zadnje čase v odlični formi in upravičeno lahko pričakujemo, da se bo vsaj eden od njih uvrstil v finale na EP. Nobenega dvoma ni niti za Sima Važliča. Atlet lahko nastopi tako na 1500 kot na 5000 m, verjetno pa se bo Celjan odločil za daljšo progo, kjer ima več možnosti, da premakne državni rekord pod 13'50". Dolgoprogaš Červan se na 10.000 m na važnih tekmovanjih vedno lepo izkaže. Od njega pričakujejo vsaj take uvrstitve kot na EP leta 1962 in na Olimpiadi v Tokiu. Šesti gotovi potnik je sprinter Karasi. Njegovi zadnji uspehi so presenetljivi. V Sarajevu, na državnem prvenstvu, so se vsi pritoževali nad izredno mehko stezo, Karasi pa je meni nič tebi nič 100 m pretekel v 10"4, znano pa je, da prav sprinterji potrebujejo precej trdo stezo za dobre rezultate, kar pomeni, da bi v Celju Karasi utegnil 100 m pretečí v 10"2. Možno je sicer, da bodo atletu ta čas tudi izmerili, po našem mnenju (na podlagi izkušenj) pa bo jugoslovanski prvak pritekel skozi cilj vsaj poldrugi meter za prvim Italijanom. Bomo torej v Celju dočakali svetovni rekord? Pri najboljši volji mislimo, da ne. Znano je, da so jugoslovanski časomerilci malo radodarni — tega očitka naj nam ne zamerijo — in vrednost Karasija bomo raje merili na podlagi uvrstitve proti italijanskim sprinterjem, ki sicer niso svetovni asi, v Evropi pa vendarle nekaj pomenijo.

Od mladega srednjeprogaša Medžimurca pričakujejo, da bo v Celju popravil že prestari državni rekord Vipotnika 1'49"2 na 800 m. Če bo Medžimurec uspel, bo tudi on verjetno odpotoval v Budimpešto. Dober rezultat mora doseči v kopju Galič, Petrušič mora 110 m z zaprekami preteči v 14"3, Vivod pa mora skočiti v višino najmanj 206 cm. Na 10.000 m bo v Celju izven konkurence tekel tudi Žuntar. Mladi celjski atlet mora dokazati, da je sposoben uspešnega teka na 5000 m v Budimpešti. Zvedelo se je, da bo v Budimpešto odpotoval tudi deseteroborec Vravnik, kateremu pa bo nastop služil kot psihološka priprava za balkanske igre, ki bodo sredi septembra v Sarajevu.

KOŠARKA — IZREDNA TEKMA V BAZOVICI

Poljska ekipa proti Boru in Mivarju

Srečanje bo v torek 16. t. m. ob 20.30

V torek 16. t.m. bo na košarkarskem igrišču v Bazovici srečanje med poljsko ekipo Slaska in selekcijo Mivarja in Bora. Tekma se bo začela ob 20.30.

Bor in Mivar sta že znani Bazovcem, saj sta pred kratkim odigrali trening tekmo prav na novem bazoviškem igrišču.

Slask je v bistvu poljska reprezentanca. V tem moštvu igra znani Lopatka, ki je nedvomno eden izmed najboljših evropskih napadalcev. Večkrat je že nastopal z evropsko selekcijo in se vedno solidno izkazal. Njegov način igre se zelo približuje prav tako znanemu češkoslovaškemu «pivotu» Zideku. Orožje obeh je hitrost. Prav ta izredna hitrost omogoča Lopatki, da se premika pod košem z enakim elanom kot zunanja igralca. Moštvo ni zato prisiljeno dati igri počasen ritem, da se lahko vigra tudi «pivot», temveč lahko igra z izredno hitrostjo, ker tudi Lopatka teče. Pred kratkim pa je Lopatka bil v ZDA, da bi še bolj izpilil lastno tehniko. Gotovo je postal še nevarnejši in močnejši, ko smo ga pred letom videli v Miljah, kjer je pokazal nekaj izrednih košarkarskih posegov.

Toda Slask ni samo Lopatka, moštvo odvija predvsem kolektivno igro, in je posebno nevarno v protinapadu, katerega se udeležujejo vedno trije ali celo štiri igralci, kot zahteva moderna igra. Vsi poljski košarkarji imajo soliden met iz skoka, kar jim tudi dovoljuje, da igrajo z dvema «centrama», ki jim pri metih delajo blokade. V obrambi bodo morda igrali cono-pressing, to je na moža samo pod lastnim košem.

Kaj bodo lahko napravili mladi košarkarji Bora in Mivarja proti tem odličnim igralcem? Na zmago gotovo ne morejo niti od daleč misliti. Vseeno pa bi morali z agonizmom in s stalnimi menjavami dati igri izreden tempo, tako da bi le deloma presenetili visoke poljske igralce. Gotovo bodo morali mnogo igrati s protinapadom, toda poljski reprezentanti imajo za to primerno protiorožje. Vsekakor je bistvene važnosti, da igralci Bora in Mivarja premagajo začetno tremo, nato pa s preudarno igro in s požrtvovalnostjo ne bi smeli razočarati.

Srečanje prav gotovo ne bo razočaralo bazoviške gledalce.

—edson—

ODBOJKA

G. Garibaldi 3 Breg 1

V prijateljski odbojkarski tekmi je reprezentanca sovjetske ladje «G. Garibaldi» premagala Breg z 3:1 (10:15, 15:8, 15:9, 15:4). Tekma ni bila na tehnično visoki ravni, ogledalo pa si jo je okoli 100 gledalcev.

Postave:

BREG — Boris Lovriha, Vojtek Lovriha, Klabjan, Pangerc, Edvin Žerjal, Boris Žerjal, Prašelj, Škrinjar, Gerli.

«G. Garibaldi» — Sestarin, Ščenifov, Čerjepatkin, Kamimijen, Pajev, Marjuta.

INFORMACIJE TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

SLOVENSKO PRIMORJE IN GORIŠKA

V Portorožu in Piranu je nekaj prostih postelj samo še v zasebnih turističnih sobah — priporočajo se rezervacije. V Kopru so vsi hoteli zasedeni; dovolj prostih postelj pa je v zasebnih turističnih sobah. Rezervacije sprejema turistični informacijski biro TD v Kopru. V Novi Gorici je zaseden Park hotel, proste postelje pa so še v hotelu Sabotin in v gostišču Kekec. V Bovcu sta hotela Kanin in Alp zasedena. Nekaj prostih postelj je v hotelih Golobar in Mangart. V zasebnih turističnih sobah imajo preko 50 prostih postelj. Hotel Orel v Trenti ima 20 prostih postelj, medtem ko je hotel Soča v Soči zaseden. Gostišče Mangart v Logu pod Mangartom ima 5 prostih postelj. Proste postelje imajo še v Kanalu ob Soči, v Ajdovščini ter v Domu pod Čavnom. Na Lokvah je v hotelu in zasebnih turističnih sobah še nekaj prostih postelj. Kopalna bazena v Ajdovščini in Novi Gorici sta odprta, temperatura vode je 23 stop. C; tudi kopalni bazen v Bovcu je odprt. V planinskem domu na Vojskem, v Cerknem ter v obeh hotelih v Idriji imajo še proste postelje. V Ložah pri Vipavi je v gradu odprta nova gostilna.

Prireditve: V soboto 13. avgusta bo v Portorožu tradicionalna prireditev «Portoroška noč» z izbiro miss Slovenije in Istre.

GORENJSKA

V Ratečah-Planici je še dovolj prostih postelj, predvsem v zasebnih turističnih sobah pa tudi v Domu v Planici, v gostiščih in počitniškem domu «Gorenjka». V Kranjski gori je v hotelih še nekaj prostih postelj; zaseden pa je Motel. Dovolj prostih postelj je v zasebnih turističnih sobah. Dovolj prostih postelj je še v Podkorenu, Gozd Martuljku, kjer je zasedeno le gostišče Pri Jožici ter v planinskih domovih na Vršiču in prav tako v Koči v Krnici. V Domu pod Golico in smučarskem domu na Črnem vrhu nad Jesenicami imajo še dovolj prostih postelj. Proste postelje imajo še na Potokih, v Hrušici in Planini pod Golico v zasebnih turističnih sobah. Počitniški dom na Mežakliji ima še proste postelje. V Bohinju so zasedeni hoteli Zlatorog, Pod Voglom in Jezero-Belevue. Mladinski dom, Dom Staneta Žagarja in prenočišče restavracije Triglav. Sto prostih postelj imajo v zasebnih turističnih sobah. Dovolj prostih ležišč ima tudi Dom na Komni. Na Bledu so hoteli zasedeni, proste postelje pa imajo zasebniki in počitniški domovi. V Kranju imajo v obeh hotelih in v zasebnih turističnih sobah še proste postelje. Proste postelje ima tudi hotel na Šmarjetni gori, hotel Airport na Brniku, ter dom na Krvavcu.

Prireditve: V Bohinju imajo dnevno folklorne prireditve izmenično v vseh hotelih. Na Bledu bodo v nedeljo 14. avgusta izvolili «miss Bled 1966». Dne 16. in 19. avgusta bo v Festivalni dvorani nastopil folklorni ansambel «Polet» iz Beograda. Turistično društvo Radovljica priredi v soboto 13. avgusta popoldne «Kmečko ohcet» po starih slovenskih običajih. V Kranju bo še do 16. avgusta odprt «Gorenjski sejem».

LJUBLJANA Z OKOLICO

V Ljubljani je hotel Lev zaseden samo 70%, hotel Slon ima še nekaj prostih postelj, hotel Turist bo zaseden 12., 14., 15. in 18. avgusta, hotel Union pa od 12. do 14. avgusta; hotel Bellevue je zaseden. Dovolj prostih postelj pa je v zasebnih turističnih sobah in študentskih domovih. Hotel Šimnovec na Veliki Planini ima še proste postelje; prav tako planinska domova v Kamniški Bistrici in na Starem gradu nad Kamnikom.

Proste postelje ima še Motel v Mednem, hotel Mantova in zasebniki na Vrhniki ter hotel Krpan in zasebniki v Logatcu. Pri zasebnikih imajo še proste postelje v Grosupljem, v Ribnici, na Rakitni in v Žireh ter v Domu na Goropekah. Tudi hotel na Polževem in turistična domova na Kureščku in Travni gori imajo še dovolj prostih postelj. Proste postelje imajo tudi na Rovtah gostišče Blagajka. Tudi v Cerknici in okoliških krajih imajo še dovolj prostih turističnih postelj, le gostišče «Pri Rezki» ter na Črnem vrhu nad Polhovih gradcem, gostišče v Rakovem Škocjanu je zasedeno. Na Cerkniškem jezeru je odprt ribolov na ščuko. V Kočevju in okolici imajo še dovolj prostih postelj.

ŠTAJERSKA

Proste postelje imajo v zdraviliških Rogaška Slatina in Dobrna. V Laškem imajo nekaj prostih postelj v hotelu Savinja in pri zasebnikih. V zdravilišču je možno kopanje tudi za zunanje obiskovalce. Nekaj prostih postelj imajo planinski dom v Logarski dolini, počitniški dom Rinka v Solčavi ter week-end naselje v Preboldu, toda priporočajo poprejšnje rezervacije. Zasedeni pa sta gostišči «Sestre Logar» in Plesnik v Logarski dolini. V vseh ostalih krajih na celjskem turističnem območju imajo še dovolj prostih turističnih postelj; rezervacije pa so potrebne samo za hotela «Celeia» in «Evropa» v Celju ter Hotel Paka v Velenju; to predvsem ob sobotah.

POMURJE

Zdravilišče Radenska Slatina je zasedeno; le v zasebnih sobah v Radencih imajo 25 prostih postelj. Proste postelje imajo hotel Grozd v Gornji Radgoni in oba hotela v Murski Soboti. Prav tako imajo proste postelje v gostiščih v Ljutomeru, Beltincih in Lendavi. Letoviško naselje v Moravskih toplicah je zasedeno. Nekaj prostih postelj imajo pri zasebnikih. Dom na Goričkem je zaprt.

Prireditve: V zdravilišču Radenska Slatina bo v soboto Radenska noč z modno revijo na vodi. V soboto in nedeljo «koline» v Moravskih toplicah.

Vesti s Koprskega

Smučarji skakalci ob jadranski obali

Skozi Koper sta potovala na Reko evropska prvaka v jadranju v razredu snipe Ante Grego in Simo Nikolić. Kakor je znano sta Rečana pred dnevi osvojila prvo mesto na evropskem prvenstvu v jadranju za razred snipe v Karlshamnu na Švedskem. Jugoslovanski jadralni strokovnjaki sodijo, da je osvojitev evropskega prvenstva doslej največji uspeh jugoslovanskega jadralnega športa, torej še večji kot so bili pred leti Fafangelovi na distriktnih tekmovanjih.

V razgovoru s koprskimi novinarji sta Grego in Nikolić poudarila, da je bila na švedskem močna konkurenca petnajstih držav. Zahvalila sta se jugoslovanskim športnim delavcem, predvsem pa nacionalnemu sekretarju SCIRA Aleksandru Lukežu iz Kopra, ki so tokrat storili vse, da sta tekmovalca prispela na Švedsko tri dni pred začetkom tekmovanja. To je bilo namreč izrednega pomena za aklimatizacijo ter za spoznavanje tekmovalnih razmer.

Grego je ob koncu dejal, da sta imela odlično jadrnico, kar je tudi vplivalo na doseženi uspeh.

* * *

V Seči sta se te dni mudila jugoslovanska in vzhodnonemška reprezentanci v smučarskih skokih. Vzhodnonemška reprezentanca je bila popolna, na čelu s svetovnima skakalcema Neundorfom in Lesserjem, pri Jugoslovanih pa je manjkal Eržen, ki trenutno služi vojaški rok.

Trening skakalcev je vseboval predvsem vodno smučanje, saj so strokovnjaki ugotovili, da je to za skakalce najprimernejši dopolnilni šport. Razen tega so imeli na programu razne kondicijske vaje, športne igre in drugo. V razgovoru s trenerjem jugoslovanske reprezentance Lojzetom Gorjancem smo zvedeli, da bodo letos priprave jugoslovanske reprezentance zelo temeljite, saj bo na vrsti več pomembnih mednarodnih tekmovanj, hkrati pa se je treba dobro pripraviti na olimpijske igre, ki bodo leta 1968.

* * *

Koprski nogometaši so se že začeli pripravljati za bližnjo nogometno sezono. Na treningih je tudi po dvajset igralcev, od katerih se je večina prav resno lotila dela. V nedeljo so imeli tudi prvo preizkušnjo. Pomerili so se doma z Jadranom iz Poreča ter nepričakovano izgubili z 1:3. Igralci so pokazali sicer zadovoljivo tehnično znanje, vendar vse premalo smisla za kolektivno igro. Letos bo konkurenca v zahodni skupini druge republiške lige precej ostra.

* * *

TOKIO, 12. — V Tokiu bo od 21. do 23. avgusta mednarodna konferenca o športni medicini. V glavnem bodo govorili o posledicah fizičnega napora na velikih nadmorskih višinah.

* * *

CIUDAD MEXICO, 12. — Organizacijski odbor olimpijskih iger je odločil, da bodo veliko predolimpijsko tekmovanje priredili tudi v jeseni 1967 na željo mnogih držav, ki skušajo dobiti posebno v atletiki, veslanju in rokoborki največ podatkov o fizičnem naporu pri pomanjkanju kisika.

ROKOBORBE IZ DALJNEGA VZHODA

Sumo, jiu-jitsu in judo

V judu se skriva osnovno japonsko pojmovanje

Z vse večjim vplivom Zahoda je ta vrsta rokoborbe na Japonskem izgubila na privlačnosti, na nekdanjo raven pa jo je postavil neki nemški zdravnik, ki je bil osebni svetovalec cesarja in se je tudi sam zelo zanimal za rokoborbo. Nemški zdravnik je zbral okoli sebe veliko število gojencev jiu-jitsa. Med temi je bil tudi Jigoro Kano, ki je kasneje postal rektor tokijske univerze. Ta je zbral vse elemente jiu-jitsa v en slog in ga imenoval judo.

Judo je beseda sestavljena iz ju (nežnost, upogljivost, nenasilje) in do (način, metoda). Judo je Evropejcem precej nerazumljiv. Medtem ko pri nas damo pri rokoborbi večjo važnost teži in moči, polagajo na Daljnem vzhodu največjo pozornost čim manjšemu fizičnemu naporu za premagati telesno močnejšega nasprotnika. Japonsko življenje sloni na spoštovanju bližnjega in tudi če je ta nasprotnik, se ga bo raje prej seznanilo kaj tvega, če se izpostavi nevarnim ali celo smrtnim udarcem.

Bistvo juda je v kratkem v tem. če kdo napade drugega, se bo ta naravno skušal braniti, ker pa je bil iznenaden, bo moral razpolagati z večjo fizično močjo. Če s to ne razpolaga je najbolje, da organizirano in namenoma pade pod pritiskom napadalca. Za napadalca bo ta poteza nepričakovana in brez opore, ki bi mu jo nudil odpor napadenega, in bo izgubil ravnotežje. Medtem ko bo torej napadalec potrošil večino udarne moči, bo z njo napadeni lahko še skoraj v celoti razpolagal.

Jigoro Kano je to spremenil tudi v številke. Napadalec ima moč 10, napadeni pa 7. Slednji se ne more torej ubraniti niti če uporabi vse svoje moči, se pa lahko umakne in spravi prvega ob ravnotežje. Napadalec bo tako razpolagal z ne več kot močjo 3 od prvotne 10 in napadeni bo takoj v boljšem položaju, ker praktično še ni potrošil ničesar.

Privlačnost juda pa ni v preprostih pravkar navedenih računih. Judo je za mnoge privlačen, ker se z njim počutijo varnejše in močnejše, a druge pa tudi zaradi teorije, da je treba za določen cilj potrošiti čim manj moči, teorija v kateri se skriva eden najosnovnejših problemov človeka.

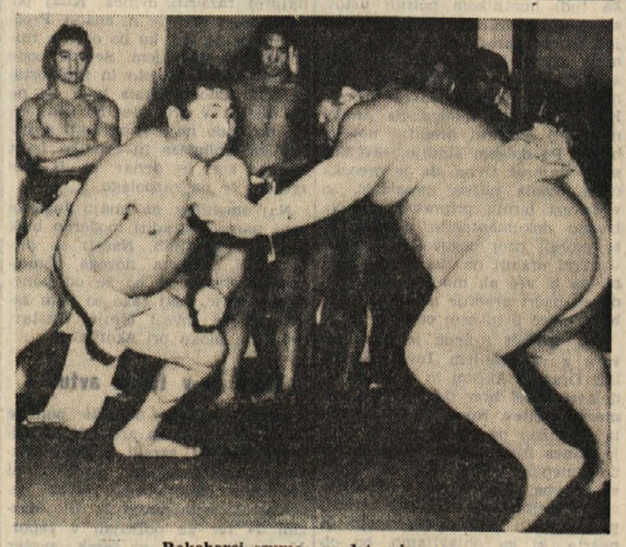
Judo kot šport je razmeroma mlad, leta 1964 pa je bil na sporedu olimpijskih iger. Športni judoisti se delijo v razne jakostne kategorije, ki se razlikujejo po barvi pasu. Največ velja črni pas. Prvi element, katerega je treba pri judu obvladati, je padec. Udarec na telo mora biti razdeljen na čim večjo površino telesa in ne na eno samo točko, kar bi privedlo do zlomov in hujših poškodb. Na padec mora biti atlet pripravljen ob vsakem trenutku, predvsem pa ko je iznenaden in to ima tudi praktične koristi v vsakdanjem življenju.

Športni judo lahko delimo na tri dele: **kata** ali učenje že prej določenih elementov, **randori** ali borba med treningom in **shiai**, ali pravo tekmovanje.

Kata je izredno privlačen saj opravijo atleti najlepše in izbrane poteze, randori in shiai pa sta za oko bolj dolgočasna ker se navadno borita med seboj dva enakovredna atleta, ki poznata taktiko. Judo je pravzaprav obramba kar ne soglaša preveč s tekmovanjem, kjer vsakdo skuša zmagati in zato napada. Pri enakem tehničnem znanju so težji atleti seveda v premoči in športni judo je zato razdeljen tudi v kategorije po teži, kar pa je pravo nasprotje samemu judu, katerega so majhni in šibki Japonci iznašli, da bi ne podlegli fizično močnejšim ljudem. Za oko je torej judo (randori in shiai) precej nezanimiv, «kata» pa je ekshibicija in ga kot šport le težko sprejmemo.

Srečanja v judu trajajo največ pet minut. Zmaga se lahko po uspešnem metu nasprotnika na tla, z imobilizacijo nasprotnika na tleh, z «zadavitvijo» ali z «zlomom» sklepov na rokah ali nogah. Če se v petih minutah ne zgodi nič kaj takega, sodnik lahko odloči nadaljevanje dvoboja, prisodi lahko pa tudi zmago «po točkah» borcu, ki se je najbolj izkazal. Izid je lahko tudi neodločen.

BRUNO KRIŽMAN

Rokoborci «suma» med treningom

JURIJ KOROLJKOV 51.

Človek, za katerega ni bilo skrivnosti

Roman o znamenitih sovjetskih obveščevalcih Sorgeju in Vukeliću

Trezna analiza, primerjanje dejstev, njihovo preverjanje, ki je potrjevalo, da se na vzhod, proti Poljski, pomikajo ešaloni vojske, da so dvajset divizij, ki so sodelovale v pohodu na Francijo, pustili dejansko pod orožjem, vse to je dalo temelj Richardu Sorgeju, da je v Moskvo poslal eno svojih najpomembnejših poročil.

V Ottovi hiši, ki je bila v krogu veleposlaništva, je bila že tradicija, da je «striček Riedel» zgodaj zjutraj zajtrkoval skupaj z veleposlanikom, včasih pa se jima je pridružila tudi Helena. Nekdanji obveščevalec, ki je delal skupaj s polkovnikom Nicolaijem še v času reichwera, ni imel Eugen Ott v svoji hiši japonskih služabnikov. Prepričan je bil, Richard pa se je popolnoma strinjal z njim, da imajo japonski kuhar, perica in vrtnar obvezno zvezo s kempetajem ali pa obveščevalnim oddelkom generalnega štaba. Zato je imel veleposlanik v hiši samo nemške služabnike. Včasih, kadar sta Ott in Sorge zajtrkovala zelo zgodaj, sta si moška sama pripravila kavo.

Ko je prejel alarmantno informacijo z Zahoda, je Richard posvetil vso pozornost svoje celotne skupine delu prav v tej smeri. «Zdaj se ne smem ločiti od stereoskopa niti za trenutek,» je rekel tovarišem, ko se jim je posrečilo, da so se dobili v neki restavraciji. Toda tudi najskrbnejša opazovanja niso rodila rezultatov. Ott očitno prav tako ni ničesar vedel, samo ob koncu zime je nekoč med zajtrkom dejal:

«Macuoka namerava odpotovati v Berlin, prosil me je, naj mu pojasnimo naša stališča. Sinoči smo prejeli odgovor od Ribbentroppa — prav rad podpira japonsko pobudo. Japonci sanjajo o Singapuru in bi si radi zagotovili našo podporo.»

«Mislim,» je rekel Sorge, «da bo to temeljno vprašanje v Berlinu. Saj smo tudi mi zainteresirani okrog bitke za Singapur — Angleži bodo morali tja umakniti čete iz Evrope. Kdaj pa bo ta sestanek?»

«Verjetno že kmalu, morda čez mesec dni.»

Sorgeju se je med potjo rodila ideja — vidiš, kje bosta zaveznika nujno spregovorila o skupnih načrtih, vidiš, kje je torej treba črpati informacije! Tam moram imeti svojega človeka.

«Povej mi, Eugen, mar se ti ne pripravljaš na pot v Berlin skupaj z Macuoko?»

«Kaj pa naj tam počenjam? Na to sploh nisem mislil.»

«Grešiš... Japonsko-nemški razgovori lahko veliko in marsikaj pojasnijo.»

Ott in Sorge sta začela pretresati omenjeno idejo. Veleposlanik se je strinjal z Richardovimi argumenti. Sklenil je, da bo delal brez odlašanja. Zdiktiral je tajniku brzojavko za Ribbentroppa, v kateri ga je prosil za dovoljenje pripotovati v Berlin skupaj in istočasno z zunanjim ministrom Macuoko

V začetku marca je Ott odpotoval v Berlin. Pred njim je bila dolga pot — čez Sibirijo in Moskvo. Sorge je nepotrpežljivo čakal na Ottovo vrnitev s te poti. Vendar pa Richard ni sedel križemrok, medtem ko je bil njegov glavni informator na poti. Na podlagi nekega razgovora s polkovnikom Kreitschmerjem je Sorge poslal v center zelo kratek radiogram:

«Predstavnik generalnega štaba v Tokiu je izjavil, da se bo takoj po koncu vojne v Evropi začela vojna proti Sovjetski zvezi.»

Po Ottovi vrnitvi s poti po Nemčiji je Sorge računal, da bo dobil natančnejšo informacijo.

...Eugen Ott se je vrnil v Tokio v začetku aprila. Richardu je prinesel čudovito darilo. Krzneni jopič iz pravega usnja, ves mehak in gibek. Takšen jopič je bilo takrat v Nemčiji težko dobiti. Ott je zato posebej šel v Offenbach k svojemu staremu prijatelju Ludwigu Krumu, lastniku tvrdke, in dobil omenjeni jopič iz njegove zadnje zaloge. Ott je bil zelo zadovoljen, da je lahko svojemu prijatelju podaril takšno darilo. Toda Sorge je pričakoval drugačno darilo, in, ko sta ostala sama, je vprašal:

«Pa, kakšna je videti naša Nemčija?»

Razgovor se je razpotegnil pozno v noč.

...Stari vratar je še enkrat nepotrpežljivo pogledal na razsvetljena okna gospoda Otta. Seveda ni kazal nezadovoljstva, bog prizanesi, toda darilo je darilo. Striček Riedel je mislil, da je že zdavnaj čas zapreti vrata in iti na počitek, toda gospod doktor je še vedno sedel pri veleposlaniku.

Svetloba, pridušena od zastorov, je padala na tla in nejasno reproducirala čipke okenskih okvirov. Kdaj pa kdaj se je na svetlih zastorih pojavila nejasna senca in spet izginila —verjetno se je gospod Sorge po svoji navadi sprehajal po kabinetu. Vedno se je tako sprehajal, kadar se je pogovarjal. Striček Riedel je bil to že zdavnaj opazil.

Tudi avtomobil doktorja Sorgeja je stal na dvorišču, osvetljen od refleksov in razsute svetlobe. Po pravici povedano, prav zaradi tega avtomobila je moral striček Riedel tako dolgo čemeti poleg vrat, da bi pospremil poznega gosta. Toda tisti avtomobil, nima kaj lepega reči o njem, preprosto, prava sramota je! Kdo pa se zdaj še vozi v takšnih avtomobilih! Ves popraskan in umazan je. Striček Riedel je bil prepričan, da ga še nikoli ni opral, odkar ga je gospod Sorge slučajno kupil pred nekaj leti. Že takrat je bil avtomobil precej izrabljen. Vidite, tega stari sluga nikakor ni mogel razumeti. Tako spoštovan mož — pa takšen avtomobil! Zadnji lastnik bedne krčme se je vozil v boljšem avtomobilu.

O gospodu Sorgeju nima kaj slabega reči — vedno je prijazen, vesel, vljuden, vedno pozdravlja, in ne tako kot tista prekla Meisinger. Komaj je bil pripotoval, ničesar ne zna, pa se že šopiri kot pav. Z njim mora biti človek obzirnejši. Na veleposlaništvu se ga vsi boje, boji pa se ga tudi striček Riedel. In kako, da bi se ga ne bal? Meisiger lahko stori vse — aretira, pošlje v Nemčijo. Prisili te, da špijoniraš tovariša in sam vohuniš. Kaj storiti? Striček Riedel mu je vsak dan poročal, kje je bil kdo, kdaj je odšel in s kakšnim avtomobilom. Obersturmbannfuhrer je vse prisilil, da so tako delali.

Striček Riedel ni nič boljši pa tudi nič slabši od drugih. Pravilno je izvrševal naloge, ki mu jih je bil nalagal esesovec — prav tako vestno, kot zdaj dežura pri vratih ali pa spremlja in sprejema goste, ki prihajajo na veleposlaništvo. Jutri bo seveda sporočil Meisingerju, da je doktor Sorge globoko v noč sedel pri gospodu Ottu. Takšen red so uvedli na veleposlaništvu in striček Riedel pri tem ni mogel ničesar spremeniti. Proti samemu Sorgeju striček Riedel nima ničesar, nasprotno, celo zelo simpatičen mu je.

Vratar je še enkrat pogledal okno, malce pomislil, zamahnil z roko in odšel zapret vrata. Red je red. Doktor Sorge bo potrkal, če bo kaj potreboval, zbudil ga bo če bo zadremal. Striček Riedel ga bo izpustil iz veleposlaništva in pospremil ga bo tako, kot je potrebno. Vendar pa ni prav tako dolgo pustiti vrata odprta...

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, D2S, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.